

Mengelpoezy. Deel 1

Francis Jozef Blicck

bron

Francis Jozef Blicck, *Mengelpoezy. Deel 1*. Messchert, Rotterdam / Jaspin Frères et soeurs, Kortrijk
1839

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/blic001meng01_01/colofon.php

© 2014 dbnl

F.J. BLIECK
1805-1880

Voorwoord.

Deze uitgave zou geen voorwoord behoeven, indien de hier in voorkomende prysverzen niet vergezeld gingen van het melden der bekrooning, of indien deze melding medebragt dat M^r. *Prudentius Vanduyse* myn medelaureaet was in den Asseneedschen dichtstryd. Aen deze omstandigheid kan de lezer zich weinig gelegen laten; dezelve te doen kennen is my een pligt en tevens een genoegen, te meer, daer ik aen dien hooggeachten en gediensligen kunstvriend de verbetering van verscheidene myner verzen te danken heb.

Deze *Mengelpoëzy* maekt het grootste gedeelte van mynen tienjarigen letterarbeid uit, arbeid waeraen er nu en dan slechts een snipperuertje besteed wordt. Voor het overige moet de lezer niet vreezen. Op een koelen morgen heeft het voedsel gegeven aen een lief haerdesteêvlammetje, en het is thans op zyne plaets. Een stukje alleen is aen deze *executie* ontsnapt, en wordt hier opgenomen, om (voor my) toch iets te bewaren van myne vroegste dichtproeven. Een strengere keus zou deze verzameling bestierd hebben; van meer kleinigheden zou

II

dezelve gezuiverd, - zelfs van stukken die misschien niet gansch ontbloot zyn van dichterlyke waerde; maer die de getrouwe uitdrukking niet zyn van des schryvers overtuiging, besnoeid zyn geweest, indien de drukker niet al te voorbarig een boekdeel van 150 bladzyden hadde aengekondigd. Nu, deze uitgave verstrekt tot geene godsdienstige en politieke geloofsbelijdenys; maer tot eene dichtproef die waerschynelyk het licht niet zoude gezien hebben, indien de vlaemsche letterkunde haren bloei hadde bereikt.

Wanneer 't gevoel van nationaliteit ons zal ontvlammen; wanneer de landtael zal hersteld zyn in hare regten; wanneer de collegien goeden geest genoeg zullen hebben om dezelve te onderwyzen; wanneer het beoefenen der vaderlandsche letteren voor eene vaderlandsche verdienste zal gelden; wanneer men waerdiglyk zal voorstaen wat tot den letterbloei het meest medewerkt, namelyk, de dichtkunst; dan zal het blyken of deze bloei in België slechts een lieve droom is die niet verwezenlykt kan worden. Intusschen moeten de vlaemsche dichters zich wapenen met geduld, en niet klagen als zy niets ergers ontmoeten dan onverschilligheid. Mits deze belooning mogen zy hunne poogingen vry aenwenden om hun Vaderland te helpen verheerlyken. Verhopen wy!

F.B.

Wervick, 20 July 1839.

**De Belgen,
Beminnnaers van kunsten en wetenschappen.**

**Dichtstuk, met den gouden eereprys der Brugsche Maetschappy van
Tooneel- en Letterkunde, onder kenspreuk: Yver en broedermin, in den
jare 1835 bekroond.**

Geen kunst of ze is een strijd naar zege en eerlauwrier.
BILDERDIJK, BUITENLEVEN.

**De Belgen,
Beminnars van kunsten en wetenschappen.**

Verrukt verwoeg ik my by 't koor der harpenaren,
En stem een vreugdetoen op vaderlandsche snaren.
'K zing de ingeschapen drift, den goddelyken gloed
Myns nyvren landgenoots, hem vlammend in 't gemoed,
Hem dryvend tot den roem met onvermoeibre stappen,
D'onsterfelyken roem van kunst en wetenschappen.

O gy! op wie 't heelal met eerbied nederziet,
Maer wie myn vaderland de reinste hulde biedt;
Gy, boven 't starrenheir voor 's Eeuwgen troon geboren,
En neêrgedaeld, omstuwd van juichende englenkooren,
Op 't ondermaendsch gebied, vervreemd van maetschappy,
Gedompeld in den nacht der woeste bastaerdy,
Eer de opslag van uw oog, verheven flonkerzonnen,
Den geest der duisternis en domheid had verwonnen;

Gy, adel van den mensch, gy, vlam die hem doorblaekt,
 Verengelt en vergoodt, ja, hem tot schepper maekt,
 Gy, die myn vaderland verheerlykt door uw gunsten,
 O wetenschappen, ô aenbiddelyke kunsten!
 Spreidt, spreidt op myn tafreel een sprankje van uw licht,
 Geeft klem aen mynen geest, verheft myn kruipend dicht....
 Maer voegt my deze wensch, my, driestyn ongewyde?
 Toch gy, ô dichtkunst! gy, myn troost ten allen tyde,
 Gedoog dat ik myn bede, ô heilgodes! u stier:
 Beziel my, blaes my aen, en geef myn zangen zwier.

Waer is hy, de aterling, wien 't bloed niet bruischt door de aderen,
 By d'opgezongen lof der aengebden vaderen?
 Wie juicht, wien zwelt de borst van eedle fierheid niet,
 Die op hun deugd, hun vlyt, hun kunstroem nederziet?
 Ja, kunst-en kennismis is 't leven van de Belgen,
 De heil-en vreugdebron waeraen zy gretig zwelgen.
 Jsaure had den Gal geen palm nog uitgelooft,
 Hier beurde reeds de bard een rykbelauwerd hoofd.
 Nog werd in vroeger tyd zyn krygslied aengeheven,
 En door een ryksmonarch⁽¹⁾ met eerbied uitgeschreven.
 Zoo, Belgen, werd uw tael gehandhaefd en geacht.
 Zy was de roem, de trots van 't edel voorgeslacht.
 Zy was 't die eeuwen lang die nutte rhetoryken
 Door dicht-en schouwburgstryd in vollen bloei deed pryken.
 En wat de tyd vernielde en wat de haet bestond,
 Nog heerscht de aloude zucht op vaderlandschen grond.
 Nog hebben stad en dorp hun kunstbeoefenaren,
 Hun *Poirters*, hun *Deswaens*, hun tal bewonderaren.
 Een jonge dichtrenrei treedt moedig op, ofschoon
 Verfranschte snaterdrift haer overschreeuwe en hoon.
 Wreekt, wreekt de moedertael, ô vaderlandsche barden!
 'T waer lafheid langer nog den laster uit te harden.

(1) Karel den Grooten, vreezende die gezangen uit het geheugen te verliezen.

Bezingt haer, breidt haer uit, beschaemt den vuigen stoet.
 Zie hoe 't getrouwe volk met geestdrift haer begroet.
 Het stroomt haer tempel in met myrthekrans en palmen;
 De wierook vliegt in 't rond, de heilge hymnen galmen;
 'T is alles feestgebaer, verrukking, reine min,
 En dankend stort ik neêr voor't outer der Godin.

'K verhef my, 'k voel myn geest zich aen het stof ontwringen,
 En zweven boven de aerd in zuivere etherkringen.
 Een vrouwlyk ideael, gedaegd voor myn gezigt,
 Dryft statig op een wolk van stroomend flonkerlicht.
 Wat edelheid, wat zwier, wat onafmaelbre trekken
 Van geestkracht, van gevoel, op 't schoon gelaet te ontdekken!
 Zy houdt op 't vaderland een minlyk oog gevest,
 En lachend daelt zy af in dit haer lief gewest.
 Daer heeft zy haren troon, haer eersten lof verkregen;
 Daer spreidt ze in overvloed haer weldaedyken zegen.
 Ja, stomme poëzy, ja, schilderkunst! gy zyt
 De Godheid wie de Belg zyn eer en glorie wyt.

U groet ik, eeuwgen roem van onze keurpenseelen,
 Verbazend, talloos tal van wondertafereelen,
 Waer 't levend koloriet op vonkelt als een gloed,
 Schildryen waer 't heelal, verrukt, aen hulde doet,
 Sieraden van paleis en trotsche tempelwanden,
 Gewrochten als gevloeid uit goddelyke handen,
 Waer de opgetogen blik aenbiddend neêr voor daelt,
 Als aemde en sprak elk beeld wiens oog hem tegenstraelt.
 De Belg heeft niet alleen den kunstschat uitgevonden,
 Maer wonderbaer verrykt en 't aerdryk doorgezonden.
 Roemruchtig tydvak, wen de puikstoet van elk land,
 Verlokt door 't vlaemsch palet, zich spoedde tot ons strand,
 Om *Rubens* en *Vandyck*, als goden in ons midden,
 Een vrucht van hun penseel voor schatten af te bidden.

Nog waren in ons oord hun schimmen juichend om,
 En voeden in ons hart den gloed die hen ontglom.
Zie Wappers, zie Vanbrées, zie Keyzers meesterstukken;
 Geen kunstreis kan de kroon *Verboeckhoven* ontrukken.
 En de eens den aerdbol door vermaerde vlaemsche school,
 Herleeft en spreidt haer naem van noord tot zuiderpool.

Wat hemelmelody ontroert my? zyn het de engelen
 Die in d'azuren boog hun zuivre toonen mengen?
 Neen, uit geen hemel daelt dit godlyk maetgeluid:
 Wat my betoovert voert en vond myn landzaet uit.
 Euroop ontwaekt verbaesd, getroffen, opgetogen.
 Die zang, die harmony, dat nieuwe toonvermogen
 Ontvlamt de harten, scheidt talenten, en weldra
 Bouwt Romer, Gauler, Brit den vlaemschen maetklank na.⁽¹⁾

Fier mag myn landaerd met de toonkunstgave pronken;
 Ja, met de moedermelk heeft hy haer ingedronken.
 Het zangje waer de min haer zuigeling meê streelt,
 Wen hy in 't wiegje rust of aen haer boezem speelt;
 De toontjes die hy-zelf als blonde knaep laet hooren,
 Getuigen van een ziel met fyn gevoel geboren.
 Ga, treed ons loodsen in, en hoor dien blyden stoet,
 Niet in de school der kunst - in d'arbeid opgevoed.
 Neen, 't is geen wangeluid van ruwe en stroeve kelen,
 Geen dorre eentoonigheid die hart noch ooren velen;
 Maer keurig maetgeluid, maer echte melody.
 Hoort gy die tenorstem, die fiksche basparty,
 Dien discant - als volleerd in meesterlyke akkoorden?
 Zoo voelt natuer de kunst in Vlaendrens zangrige oorden.
 Zoo ryzen op ons erf die *Goossens*, zoo vermaerd,
 Die *Gretrys*, op wier toon men biddend stort ter aerd;

(1) Zie Louis Guichardins geschiedenis der Nederlanden.

Zoo bloeyen wyd en zyd die toonkunstmaetschappyen
Die stad en dorp alom bezielen en verblyên.

O toonkunst! voerdt gy de wonderen nog uit
Die fabelkunde dankt aen Orfeus zoet geluid,
Hoe heilryk ware aen de aerd uw invloedvolvermogen!
Er hoeft geen leeuw meer tam, geen boom en rots bewogen,
Geen Cerbeer in den slaep - betooverd door de lier:
Er waekt, er waekt eilaes! een ander monsterdier.
Die gisting in elk land, die woede der partyen,
Zwaait zy de toorts niet om der helsche razernyen?
Brouwt Eris slangenteelt geen rampen overal?
Dreigt, dreigt de maetschappy geen scheuring en verval?
Orfeusen van onze eeuw, ô mogten uwe toonen
De harten tot den vrede en ware wysheid troonen!
Ze ontrukten aen 't verderf niet slechts een jonge vrouw:
'T heelal stond juichend op uit d'afgrond van den rouw.

Daeg op, verheven teelt van onze weefgetouwen,
Tapyten die de kunst in al haer pracht ontvouwen,
Waer goud - en zilverglans en morgenlandsche prael
Op leeft en flonkert als een uchtendzonnestrael:
Tafreelen voorgemaeld door meesterlyke handen,
Waerop de Tyd vermoeit zyn grage sloopingstanden;
Waer 't kunstervaren oog verrukt en roerloos staert
Op 's Heilands wonderdaên, zyn dood, zyn hemelvaart;
Elias, luisterlyk ter wolken opgenomen;
Jochebeds zoon, 't gevaer des woesten Nyls ontkomen;
Op Decius die fier den Dood in de armen stort,
Opdat het godendom den Romer gunstig word';
Op schetsen van ons land in afgeloopen tyden;
Die jagten van het hof, die woeste wapenstryden,
Die prinsen in hun pracht omwandlend in den staet,
Terwyl zich 't woelend volkaen 't vieren overlaet.

Geen minder kunst straelt door in Kortryks tafellaken.
 Hoe kan het weefgetouw tot die volmaektheid raken?
 Zie daer het lachend veld, zyn akkers, zyn geboomt',
 Zyn beemden waer een beekje in bogten henen stroomt.
 Hier graest de logge koe, daer huft het vlugge veulen;
 Ginds vliedt de bange haes, vervolgd door zyne beulen.
 Zie daer een minnaer naest zyn jonge hartvriendin;
 Zy rusten op het gras en aëmen zaelge min.
 En ik, met honger eerst ter tafel aengezeten,
 Bewonder, voel, ontvlam en heb de spys vergeten.
 'T is geestbetoovring, ja, maer veel beteekent zy:
 Geen loftael pryst zoo zeer ons linnenwevery.

Ons speldewerk (ook dit mag onzen roem verriyken)
 Doet duizend Arachneën op Belgies bodem pryken,
 Wier arbeid geen Minerve uit wraekzucht doet vergaen:
 Hier strekt hy tot sieraed aen wysheid beide en waen.
 De omfloersde en schuchtre maegd met neêrgeslagen lonken;
 De Laïs in haer lust, het weidsch en dartel pronken;
 Den dienaar des altaers, de grooten van het land,
 Hen allen siert de tooi van d'onwaerdeerbren kant.
 Wat zeg ik? nauw gekend, of 't aerdryk doorgezonden;
 Is hy aen 't prachtgewaed des vreemdelings verbonden,
 Zoo hem die by den Rus den keizertroon betreedt,
 Als die te Washington den eersten stoel bekleedt.

Myn citer zal ik niet voor andre kunsten spannen,
 En reppen van de bloem der vaderlandsche mannen:
 Van d'eersten die de stift in 't koper heeft gedrukt;⁽¹⁾
 Van hem wiens beitel zelfs den Romer heeft verrukt;⁽²⁾

(1) Martin Schoonbaner van Antwerpen.

(2) Francis Duquesnoy van Brussel.

Van wie den diamant zyn luister heeft gegeven,⁽¹⁾
 Van hem die in de lucht het klokkenspel deed leven;⁽²⁾
 Van *Helmont* die, den gaz ontdekkend, op 't gebied
 Der scheidkunde eenen vloed van nieuwe klaerheid giet;
 Van Wervicks blinde, als speeltuigmaker opgevaren
 Ten schitterenden rang der fiksche kunstenaars;⁽³⁾
 Van Brugges roem, *Stevyn*, die 's dampkrings zwaarte vindt,
 En 't rytuig rollen doet door d'adem van den wind.
 Verwonderd mag het oog dit zeilgespan bemerken,
 En meent een draek te zien met uitgespreide vlerken,
 'T gevleugeld fabelpaerd, of ongemeenen struis
 Die heenspoedt en verdwynt met klappend wiekgeruisch.

Thans vergt men (wonder vond!) om vliegend heen te rollen,
 Geen winden 't fel geblaes, geen rossen 't toomloos hollen;
 Wy klieven met den stoom niet slechts de baren door;
 Gezwinder voert hy ons te lande op 't yzren spoor.
 Wat wil die toeloop tot de hoofdstad? zyn haer wallen
 Door vyandyke magt wêer plotslings aengevallen?
 Het donderend geschut barst los, en iedereen
 Is op dien schrikbren knal nog vlugger op de been.
 Neen, 't is geen oorlogssein; 't is blyde landfeestviering,
 'T is de eerste in plegtigheid beproefde stoomkarstiering.
 Zie dezen zwerm van volk daer wederzyds geschaerd,
 Het ongeduld in 't oog dat strak en gretig staert
 Op 't zonderling getuig, en, wat het voort moet sleuren,
 Dien eindeloozen stoet van wagens, met de kleuren
 Van 't land gesierd, vervuld van uitgelezen volk.
 De stond genaekt: de rook stuift opwaerts in een wolk;

- (1) Lodewyk Vanberkem van Brugge.
- (2) Het eerste klokkenspeluierwerk werd omtrent 1487 te Aelst, door een der inboorlingen vervaerdigd.
- (3) Martinus Castelain, meer gekend onder den naem van Chatelain.

Het rolgevaerte roert, het vliegt, het is vervlogen,
Terwyl de menigt' juicht en 't rekkend na blyft oogen.

Zoo geeft de Belg ook hier, op 't voorbeeld van den Brit,
Den spoorslag aen Euroop tot 't nuttigst landbezit.

De zon der wetenschap die de oudheid uyt zag schynen⁽¹⁾
Verdween, en liet Euroop in 't aeklig duister kwynen,
Toen nog voor 't vaderland haer naglans bleef bewaerd.
Lang bleeven in zyn schoot die scholen nog vermaerd,
Wie Frankryk en Germaenje en Engeland vereerden,
En lokten op hun grond het puik van haer geleerden.
Dan, ook die naglans taende en doofde langzaem uit.
'T werd nacht: de domheid heerschte en juichte in wangeluid.
Maer 't nachtgebroedsel vlood, en zieltoogde onder 't grimmen,
Wanneer 't uit Leuvens wal die klaerheid op zag klimmen
Die over 't wereldrond zoo geestverlichtend blonk.
Wat landstreek waer de lof der hoogeschool niet klonk?
Zweeft, zweeft voor mynen geest, verheven adelaren,
Van uit haer vruchtbren schoot zoo schittrend opgevaren.
Wie snelt den stoet vooruit? dat ongemeen verstand,
Die tweede Tacitus: *Just Lipse*, roem van 't land.
Met *Stockmans* wandel ik in 't heiligdom der wetten;
'K zie *Feller* 't monsterdier der godloosheid verpletten.
De godgeleerdheid glanst van *Steyaerts* vedergloor.
Clenardus brengt in 't licht der ouden taeltrezor.
En *Vandepottes* pen, in 't kennisruim gestegen,
Klapt, tot verpoozing, soms den lieven zangberg tegen.
Vergeef me, ô eerbiedwaerde en eindelooze stoet,
Zoo u myn zangeres niet allen hulde doet:
Hare onmagt is te diep uw hooge vlugt beneden.

Wen de onbedrevenheid nauw omzag op 't voorleden,

(1) De eeuw van Karel den grooten. Zie J.J. Desmets geschiedenis van België.

En 't voorval onbezorgd vertrouwde aen 't perkement;
 Wanneer Europa slechts het ruw kronykschrift kent,
 Mag 't diepdoordachte boek den Belgen 't eerst behooren;
Philips van Comen wordt: geschiedkunde is herboren.
 Bral, ydle Gauler, bral op vaek ontleenden schat:
 Die zonnen opgedaegd in uw' beruchte stad,
 Om op 't verduisterd feit met nieuwen glans te stralen,
 En d'echten voorvaldag te ontdekken en bepalen;
 Die zonnen, hoe geacht, hoe ryk aen eigen licht,
 Zyn aen de Luiksche star hun fiksche vaert verpligt⁽¹⁾

Die bladen, als een vloed thans 't wereldrond doorstreamend,
 En dammen van 't geregt en alles overkomend;
 Die bladen, hier verscheurd en daer aen 't vuer ten prooi,
 Doch ryzend uit hun asch met jonger kracht en tooi;
 Die bladen die, 't is waer, door bitse lasterwoorden,
 Te vaek eens burgers rust en die eens ryks vermoorden;
 Maer die de fakkels zyn waer de aerde zich aen licht,
 Waer domheid voor verdwynt, waer dwinglandy voor zwicht;
 Die zelfs aen 't kwynends oord een drokker leven schenken;
 Den handel door 't heelal doen draven op hun wenken;
 Die bladen, eer de buer zyn Renaudot bezat,
 Ontving Venetie reeds van Belgies handelstad⁽²⁾.

Uw roem betwist ik niet, ô Brit! uw geestvermogen
 Is eenig, en verbaest door zyn vermetel pogen.

- (1) Dom Maur François d'Antine, Luikenaer, begon het groot werk *l'Art de Vérifier les Dates*.
- (2) Reeds in 't jaer 1550, bestond te Antwerpen *de Gazette*, een nieuwsblad waerby de antwerpenaren het aenkomen der schepen in hunne haven aenkondigden aen hunne correspondenten te Venetie, met byvoeging van artikels over de tydsomstandigheden die invloed hadden op den handel. Dit blad werd opgesteld door *Abraham Verhoeven*, drukker, met kenspreuk: *Den Tydt sal Leeren*, en te Venetie in het italiaensch vertaald.

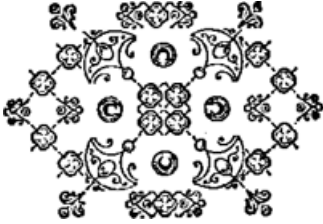
'K bewonder Newton, ja, ik kniel voor hem ter neêr;
 Maer straelt op *Sint-Vincent* geen glimpje van diens eer?
 Vergeefs na hem gepoogd tot verder punt te rennen
 In 't ryk waervan Euclide ons 't ruime veld deed kennen.

Nog had geen kundige arts, het snymes in de hand,
 Het lichaem nagespoord by 't lillend ingewand.
 'T vooroordeel heerschte alom. Hetwaende 't menschdom te eeren
 Door 't schadelyk verbod de ontleedkunde aen te leeren.
Vesael verschynt! Door moed en leezucht aengezet,
 Tart hy de onwetendheid en hare ontzinde wet.
 Zie, zie hem daer alleen langs deze graven dolen,
 En vlammen op 't gebeente in de omgewroete hollen,
 En twisten met den gier om 't onbegraven lyk,
 Op dat de wetenschap zich met den buit verryk'.
 Triomf! gezegend wordt zyn onvermoeibaer pogen:
 Het blind vooroordeel raest met spartlend onvermogen;
 'T verdwynt, versmaed, verschopt. De wetenschap wint aen;
 'K zie 't menschdom by *Vesael* ter open schole gaen.
 Dan ach! nog leeft de nyd, die vlamt om zich te wreken,
 En 't schuldloos offer sterft in vreemde afgrysbre streken.

Begeert gy een bewys van 's Belgs leezuchtigheid?
 Zie hoe hy 't schoolbestaen met yver vry bepleit;
 Zie 't aangewassen tal der onderwysgestichten,
 En hoe zich de arme jeugd mag kostloos onderrigten.
 Een roep, en 't volk ontwaekt en biedt zyn onderstand;
 Miljoenen op een wenk zyn onder 's stichters hand.
 En, eer de staet het gist, mag hy verwonderd staren
 Op scholen die den roem van Leuven evenaren.

Ja, kunst-en kennismin bezielt myn Vaderland.
 Wel hem, wien in de borst die zuivre neiging brandt.
 Zy slechts kan in den ramp nog zoet genoegen baren;
 Zy slechts, dien woesten storm, die tuimeldrift bedaren,

Te lang, te lang, eilaes! 't verderf der maetschappy.
Dat heerschezucht, vuig belang, dat snoode kuipery
Zich lusten by 't vertoog van uitgeplonderde oorden:
Aen haer, aen haer de vreugd van rooven, branden, moorden;
Aen ons het rein genot, het edel geestvermaek!
Blaek dan, gewyde zucht tot kunst en kennis, blaek,
Verspreid alom uw gloed. Dan heerschen, met de vryheid,
Geleerdheid, welvaart, rust en algemeene blyheid.

Huldebloemtje.

**Opgedragen aen den dichter Prudentius Vanduyse, ter gelegenheid
zyner dubbele bekrooning te Gent en Zotteghem.**

Dit bloemtje van myn dorren tuin
 Uit vriendschaplyk gevoel geschonken,
 Genake 's grooten Dichters kruin
 Die met een dubble kroon mag pronken.
 O harpenaer! ô kunstkolos!
 O moedigste onzer letterdapperen!
 Uw zwierige arendvederbos
 Mag als een palm ter wolken wapperen.
 Uw citer is een windharp of
 Een donder, naer uw kunstig drukken.
 Zy voert de ziel naer 't hemelsch hof,
 Haer dompelend in diep verrukken.
 Jk juich, bewonderend, verblyd
 Om uw roemruchtig zegepralen.
 Styg op dan, adelaer! leef in de zonnestralen:
 De ware vriendschap kent geen nyd.

1838

Meimaend.

Liefdetelg van d'onbegonnen,
Dagend in den lentegloor;
Schoone, die de wellustbronnen,
Openlokt de schepping door;
Die uw adem om laet zweven,
Als een zachten ambergloed;
Pronk der aerde, lust van 't leven,
Lieve Meimaend, wees gegroet!

Zie, daer komt zy neêrgeleden,
Prykend in een bloemenkring,
De ooglust van 't herboren Eden,
De aerdsgezinde hemeling.
Vriendlyk spreidt zy, onder 't naderen,
Verschen dauw, bebalsemd kruid,
Frisch gebloemte, jonge bladeren
Over 't juichend aerdryk uit.

Weg zyn de ongestuime vlagen;
Weder brengt de lentetyd
Zoele zonnen, lange dagen,
Nieuwe vreugd en noeste vlyt.

Zie, natuer scheen nederslagtig;
 Sombre naektheid heerschte in haer.
 Thans herleeft zy bloeyend, prachtig,
 Als een bruid voor 't echtaltaer.

'T is meiavond: speeltuigklanken
 Stygen met het stemgeneur.
 De uchtend schemert: ruikers, ranken
 Slingren voor der schoonen deur.
 Liefde loert op zegekansen;
 Godsvrucht, tevens zacht bekoord,
 Siert den mei met roozenkransen
 Voor kapel en tempelpoort.

Op, te velde! Meimaendszegen
 Dauwter neêr in overvloed.
 Streelend zweeft u zefier tegen,
 Dartel is 't heeal te moed.
 Ziet gy bloem en blad bewogen,
 Vee en vogel in gemal,
 Ziel en zinnen opgetogen,
 Bloei en blyheid overal?

Wat verrukkend kleurgemengel
 Schittert in den lentedos!
 Planten, kruiden, elke stengel
 Torscht een bloesemvederbos,
 Waer kapellen, byen, hommelen,
 Hakend naer de honigbron,
 Gretig azen, weemlen, dommelen,
 Flonkren in den glans der zon.

Wandel langs de kronkelpaden
 Van dat rykbelommerd woud,
 'T schommlen van welks digte bladen
 'T wieglend loofdak grootsch ontvouwt.

Hoor die vliegende orgelkelen,
 In betoovrend wild akkoord,
 'T loflied hunner liefde kwelen,
 In dit stil en statig oord.

'T luste u dan te spelevaren
 Op dat bloeyend grastapyt,
 Daer het weidend vee te ontwaren,
 En de jeugd die malt en vryt.
 Treffe u 't blaten, bulken, loeyen,
 Of het argloos herderslied,
 Of het murmlend slingervloeyen
 Van den frisschen watervliet.

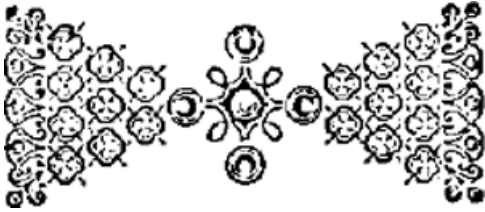
'S landbouws prachtkleed streele u tevens.
 God! hoe bloem-en balsemryk!
 Daer ontbloeit de hoop des levens,
 Daer, des Scheppers liefdeblyk.
 D' akkerman, die van den vroegen
 Weêr en wasdom gadeslaet,
 Glooren yver en genoeg
 Op het open bruin gelaet.

Welvaart ademt al 't geschapen;
 'T hart verjeugdigt als het groen.
 Stramme grysheid, vlugge knapen,
 Blyder groet elk 't bloeisaizoen.
 Hoor dat jublen en dat jeelen,
 Liefde - weelde - dankgeluid.
 'T leven wordt nu louter voelen;
 Aerde en hemel galmen 't uit.

Liefste van de lentemaenden,
 Gy, wier glans door nydig weêr
 We ons dit jaer geweigerd waenden,
 Daelt in 't einde lachend neêr.

Bergde u lang een wolkgevaerte,
O daer prykt ge weër zoo schoon?
Welkom dan, gy pronk der aerde,
Welkom op uw bloesemtroon!

1837.

**De Heilige Dympna,
Historische romance,**

**Met den eersten eereprys der Maetschappy van Vlaemsche Tael en
Letteroefening te Assende, op den 24sten van zomermaend van het jaer
1838, bekroond.**

*Alle kennis is verloren,
Kan de min den vorst bekooren,
Dat hy van zyn' plicht vervremt.*
VONDEL, SALOMON, TREURSPEL.

De heilige Dympna, Patroonesse der kollegiale kerk van Gheel.

I.

Reeds wapperde op Brittanjes bodem
'S verlossers vaen.
Het heidendom stortte op zyn puinen
Een wanhooptraen.

Reeds had de heilleer in de harten
Haer troon gevest,
En uitgeroeid den boozen kanker
En zedepest.

Slechts hier en ginder een verslaefde
Van 't wangeloof
Mistende 't licht en Gods orakel,
Verblind en doof.

Zoo was de britsche sceptervoerder:
Zyn offertoon
Steeg, uit een snoodbezielden boezem,
Naer vuige Goôn.

Wat zeg ik? ach! zyn vloekbre liefde,
 Zyn helsche gloed
 Spatte uit en braekte schennisvonken
 Op eigen bloed.

Zyn dochter, Gode toegeheiligd
 Naer Jesus wet,
 Zyn reine *Dympna* zwoer hy te offeren
 Aen 't vorstlyk bed.

Vergeefs was 't smeeken en bezweren
 Der vrome spruit;
 'T bekroonde monster bleef onwrikbaer
 By 't echtbesluit.

Reeds was de gruweldag voorhanden,
 De koets gespreid,
 Waerop natuer terug zou beven
 Voor de eerloosheid.

De dag breekt aen: een naer gemompel
 Onstaet alom,
 Toch woelt en joelt in duivlenvreugde
 Het heidendom.

Bannieren golven, kransen wemelen;
 Het feestgebaer
 Zweeft rond; volheerlyk pronkt en outer
 En offerschaer.

De hofbard doet den harptoon draven
 Ter hemelbaen,
 En voert de trippelende reyen
 Ter viering aen.

Daer stapt de vorst in 't zwierig trouwkleed
 De troonzael uit,
 En volgt den hofstoet naer de wanden
 Der jonge bruid.

Dit ziet de christen, wien de boezem
 Van afschrik jaegt.
 'God, roept hy, stel dien gruwel palen,
 'Red, red de maegd!'

Zoo smeekt hy, en zyn treurige aenblik
 Omhoog gerigt,
 Ontwaert een uit den haltrans wemelend
 En wolkend licht.

En ylins volgt, de wieken klappend
 En luisterryk,
 Een blanke duif die schichtig heenspoedt,
 Een star gelyk.

Daer stapt de koning in de bruidzael.
 Wat of hy ziet?
 Een ledig ruim; de schoone *Dympna*
 Ontmoet hy niet.

II.

Waer vlek en landschap lachend bloeyen
 Op Belgies grond,
 Spookte eens de sombre geest der woestheid
 Het woud in 't rond.

De reiziger, die 't moest doordwalen,
 Beval vooraf
 Zyn ziel aen God, en vond er dikwyls
 Verderf en graf.

Doch zoo zyn stap door nood en naerheid
 Gelukkig brak,
 Bood hem de schoot der wildernisse
 Een gastvry dak.

Een kleine vlakte, aen 't bosch ontwoekerd
 Door de akkervlyt,
 Een needrig kerkje, een twaelftal hutjes,
 Verstrooid in 't wyd,

Was *Gheel*. - Reeds drong de godsdienstklaerheid
 Dit boschruim door.
 Hoe troostvol klepte er 't eenzaam klokje
 In 's pelgrims oor!

De schoone *Dympna* won dien schuilhoek,
 En blonk er zacht,
 Gelyk de maen wen ze uit de wolken
 Beminlyk lacht.

Die glans scheen af van goud noch parel
 Noch flonkersteen:
 Haer ziel, uit englenlonken stralend,
 Schiep dien alleen.

Gevoel en vreugd ontsprongen juichend
 Waer heen zy toog.
 De woestheid viel by d'enklen opslag
 Van 't maegdlyk oog.

Zie hoe zy veilig streeft door 't boschryk
 En duchtig land.
 Zie, beer en wolf hukt aenhaer voeten,
 En kust haer hand.

Maer wat verassend woudgeschommel!
 Wat dof gerucht!
 'T gediert', als rook het zyn verdelgers,
 Brult rond en vlugt.

Daer glimt en huppelt door de boomen
 Een schemerglans;
 Hy naekt, gezwinde ruiters naken
 Met kling en lans.

De prachtigste, vooruitgeronnen,
 Schynt buiten raed.
 Hy rydt en rost, het bosch doorsnuffelend
 Met woest gelaet.

Hy ziet er *Dymdna*, gilt haer tegen
 Uit forsche borst;
 Hy vliegt, hy werpt zich in haer armen:
 'T is Englands vorst!

III.

De schok van de onverwachte ontmoeting
 Is nu bedaerd,
 En 't doel van d' aengezworven booswicht
 Veropenbaerd.

Weêr laet zich de ongebonden wandrift
 Van 't ondier uit.
 Vergeefs; zeeghaftig blyft de weêrstand
 Der eerbare spruit.

'Ondankbre! die uw' vorst en vader
 'Zoo wreed weêrstaet,
 'Wat snoodaerd, wat verwaten dweeper.
 'Verschafte u raed?' -

‘Geen snoodaerd, geen verwaten dweeper’
 Zoo antwoordt plots
 Een naderende eerwaerde grysaerd,
 Een dienaer Gods.⁽¹⁾

‘Uw kind bragt ik, door Gods genade,
 ‘In 't waer geloof;
 ‘Uw kind redde ik, door Gods genade,
 ‘Uit Satans roof.

‘Door Gods genaê bleef ik haer leidsman;
 ‘Verneem dan, vorst,
 ‘Dat ik de maegd aen schennis, bloedschand'
 ‘Ontscheuren dorst.’

En nauwlyks hoort de gramme koning
 Des priesters tael,
 Of brullend boort hy hem door 't harte
 Het bliksmend stael.

‘Zoo sneev' hy wiens baldadig euvel
 ‘Myn woede tergt.
 ‘Gy, *Dympna*, volg my, volg uw vader;
 ‘Ik wil, ik verg 't.’ -

‘O vader! laet me by myn leidsman,
 ‘Zoo wreed ontziend;
 ‘Laet, laet uw dochter in den bloedplas
 ‘Hier neêrgekniend’ -

‘Van hier, van hier! dit oord ontweken,
 ‘Dit gruwzaam oord!
 ‘Het lyk geschuwd van dien verwenschte;
 ‘Gehoorzaam, voort!’ -

(1) De heilige Gerebernus.

‘O vader! stoor myn vuerge bede
 ‘Niet by dit lyk:
 ‘Zy steigert met de ziel des martelaers
 ‘Naer 't hemelryk.’ -

‘Dat ze omzwerf' by gevloekte geesten,
 ‘Die snoode ziel!
 ‘Van hier, van hier! waer veel te spade
 ‘De booswicht viel.’ -

‘O vader! in dien stroom van luister
 ‘Die nederschiet,
 ‘Ontwaert gy de opgetogen schimme
 ‘Myns leidsmans niet?

‘Daer prykt zy met de kroon op 't voorhoofd,
 ‘Vol hemelgloor,
 ‘Omfladderd van gevleugelde engelen,
 ‘In juichend koor.

‘Zy daelt, zy nadert!... zie, myn vader,
 ‘Daer is zy, daer...
 ‘Stil, stil! zy strengelt my een lauwer,
 ‘Om 't maegdlyk hair...’

Zy blykt en reikt omhoog, als vaerdig
 Ter hemelvaart.
 De koning dondert zyn bevel uit:
 Zy zwygt en staert.

Niet langer draelt zyn schrikbre woede,
 Ten top gevoerd;
 Reeds trilt het slagzwaerd onder 't grypen:
 Zy rept noch roert.

Hy springt haer nader, schudt en schokt ze:
Zy wendt geen oog.
Hy slaet en sleurt haer door den bloedplas:
Nog blikt ze omhoog.

Nu ryst het stael, van 't bloed des martelaers
Nog rood en klam;
Het valt... en 't meisje ligt getroffen
Gelyk een lam!

Een naer gewoel vervult het boschruim;
Een ruitersdrom
Vliegt briesschend heen, en wekt ontzetting
En schrik alom.

1838.

**Herkenbalds vonnis.
(Te Brussel, omtrent 1020.)**

Ik straf u niet uit wraak, maer moet een voorbeeld geven.

BILDERDIJK, SPREUKEN EN VOORBEELDEN.

Herkenbalds vonnis.

Wat ooit in den afgrond der duisternis viel
 Van daden hier schittrend bedreven;
 Wat afgoôn het nakroost verheffe of verniel',
 Als goden beroemd in hun leven;
 Nog tarten hier starren den nacht van den tyd,
 Nog eeren wy mannen den vreemde ten spyt;
 Eens eeren hen neven van neven.

Zoo vloeit van myn snaren 't verheffende lied,
 Te lang in onze oorden verzwegen;
 En *Herkenbald* is 't die myn hulde geniet:
 Hem ook lacht de onsterflykheid tegen.
 Ik schenk hem de zucht van myn vaderlandsch hart,
 Hem, spoedig geveld door een naemlooze smart,
 Na 't moedigste regterlyk plegen.

Niet steeds was zyn loopbaen met doornen beplant.
 Tot regter van Braband verheven;
 Vereend door den teedersten huwelyksband,
 Door 't aerdigste telgje gesteven;
 Geacht en bemind als de vader van 't oord;
 In rykdom en roem door geen eerzucht gestoord:
 Hoe zalig vermogt hy te leven!

Nog voerde hy 't regterlyk oppergezag,
 Wen grysheid haer last op hem laedde,
 En 't noodlot hem trof met een hevigen slag:
 'T verlies van zyn dierbare gade.
 Wat treurt gy zoo droevig, rampzalig gemael?
 O ruk uit uw boezem 't u vlymende stael:
 Eerlang komt uw moed u te stade.

Nog beurt hy de kruin uit den drukkenden rouw.
 Verademing volgt op zyn smachten.
 Zyn *Blanka*, zyn dochter, het beeld van zyn vrouw,
 Beantwoordt zoo teeder zyn klagten.
 En derft zyne grysheid den steun van een zoon,
 Zy rust op een neef die, gevoed in zyn woon,
 De hand van zyn kind mag verwachten.

Haer minde de aenvallige *Floris* opregt;
 Haer moest hy zyn vlam niet verhelen;
 Reeds waren ze elkander als maetjes gehecht,
 By 't schuldeloos kinderlyk spelen.
 Reeds toen dacht de vader aen zaliger lot;
 Aen beider vereening, gezegend van God,
 Aen 't heil van een kleinzoon te streelen.

Thans nadert een tydstip van pynlyk belang;
 Thans moet zy het erfdalc begeven
 Voor 't leerende klooster, waer regel en dwang
 De sombere cellen doorzweven.
 Vaerwel dan, ô vreugde van 't ouderlyk huis!
 Reeds hoort zy het nader end rytuiggedruis,
 En 't meisje valt, weenend, aen 't beven.

Daer hangt ze aen de wangen van vader en vrind,
 Waerop hare tranen zich spreiden;

En beiden omarmen het snikkende kind,
 Om 't koozend naer 't rytuig te leiden.
 Met vader bestygt ze 't, en *Floris* blyft staen,
 En wischt van zyn wangen het spoor van een traen,
 En groet nog zyn nichtje na 't scheiden.

Noodlottige scheiding die leven en lust
 Van 't zalig gezin heeft verslonden!
 Den jongling, by *Blanka* 't verdriet onbewust,
 Vervelen thans de ydele stonden.
 Hy wendt op de woelige wereld 't gelaet,
 En treedt in haer kringen, en zoekt er een maet,
 En heeft dien al spoedig gevonden.

De makker, eilaes! had 't verlokkende perk,
 Dat wellust ontsluit, al doorloopen.
 Terug van die bloemen, vermeete! bemerk
 Wat gifdamp haer kelk heeft bedropen.
 Rampzalige *Floris!* hy nadert, hy plukt;
 En 't gif met de bloem aen zyn lippen gedrukt,
 Is reeds in zyn boezem geslopen.

De ontaerding verraedt zich door houding en daed.
 Verdwenen zyn de eerbare blikken;
 Verdwenen het zedig en zindlyk gewaed
 Voor 't ydelheidademend schikken.
 Zyn gloeyende leerzucht wordt langzaam gebluscht:
 Hy vlamt naer vermaken, verzadigt zyn lust
 In laeg en losbandig verkwikken.

De regter bemerkt dit, en aerzelt geen stond
 Den knaep van den afgrond te weren.
 Hy maelt hem de rampen van de eerlooze spond',
 En prikkelt zyn zuiver begeeren.

Hy dweept van den zaligen echt, die hem beidt,
 Met *Blanka* die 't leven zoo schuldeloos leidt,
 Terwyl hy niet schroomt zich te onteeren.

Schoon 't zwieren den jongen verleide bekoort,
 Nog kan hem geen ondeugd verstokken.
 Nauw heeft hy 't verwyf van den regter gehoord,
 Of voelt zich van nawee doortrokken.
 Bedroeft overblijft hy 't verderfelyk spoor,
 Waerop hy zyne eer en zyne onschuld verloor,
 En, somber, verstomt hy in 't nokken.

Ach! vlugtig is 't driftenbestrydende leed.
 Wien geile begeerten ontstaken,
 Heeft vaek tot ontvlammen den boezem gereed,
 Hoe zeer hy zyn gloed mogt verzaken.
 Gelyk de tot branden verwezene stam,
 Slechts dan niet meer vatbaer voor 't grypen der vlam,
 Wen zy hem tot asch heeft doen blaken.

'T is regtdag. Daer opent zich Themis gesticht,
 Ten schrik voor die 't misdryf beminnen.
 Daer stroomen de hoorders; het wriemelt er digt,
 En deftig treedt *Herkenbald* binnen.
 Daer neemt hy zyn plaets op d'ontzaglyken stoel,
 En stilt door een wenk het rumoerend gewoel.
 Men luistert; het pleit gaet beginnen.

Fluks rolt door het ruim van de zwygende zael
 Een wraekroep die misdaed verkondde:
 'Verga de gevloekte door 't regterlyk stael!...'
 Elk blykt er verbaesd in het ronde.
 Daer nadert een grysaerd (beweeglyk vertoog!)
 Met waggelende schreden, de wanhoop in 't oog,
 En stort voor den regter ten gronde.

‘Rys op,’ zegt de regter, en reikt hem de hand.
 ‘Rys op, laet uw woede bedaren.
 ‘Niet driftig, ô grysaerd, niet kruipend in 't zand
 ‘Vertoont men gegronde bezwaren.
 ‘Spreek vry; wat beweegt u? wat vordert gy?’ - ‘Regt!’
 Roept de oude, die vruchtloos zyn droefheid bevecht
 Om 't strafbaer vergryp te verklaren.

‘Rampzalige dag waer de pligt my verbindt
 ‘Een burger ter vierschaer te dagen!
 ‘Maer schond men, ô regter, uw eenigste kind,
 ‘Wat straf zou de snoodaerd niet dragen?
 ‘Ik vader, ik grysaerd, gebogen naer 't graf,
 ‘Ik ween om het kind dat de hemel my gaf,
 ‘Myn hoogmoed, myn hoop, myn behagen.

‘O regter! de bloem van de zuiverste jeugd
 ‘Zie 'k ylins besmetten, ontwringen.
 ‘Een zwierende booswicht, een moorder der deugd
 ‘Bestaet in myn woning te dringen.
 ‘Hy doet aen myn dochter een eerloos verzoek.
 ‘Zy vliedt; hy vervolgt ze; en, ô gruwel, ô vloek!
 ‘Onteert ze by 't beulende dwingen!...’

En snikkend bergt de oude zyn bloozend gelaet;
 De regter verzinkt in gedachten;
 De menigte ontzet, een gemompel ontstaet,
 Gevolgd van een angstig verwachten.
 Er heerschte in die dagen een strengheid van tucht.
 Wee, wee den vermeten wiens zinlooze zucht
 Hem dreef tot het wettenverkrachten!

‘Welaen, den verdachte ter vierschaer gebragt!
 ‘Hy beve, is hy pligtig bevonden.

‘Die doodstraf, zie daer wat den schender verwacht.’

Dit hoort men den regter verkonden.

En zie, daer ontsluit zich 't rumoerend gedrang:

Een knaep treedt te voorschyn zoo bleek en zoo bang;

Een knaep - als een booswicht gebonden.

'T is *Floris!*... verplettrende slag! wie bevroedt

De ontzetting, 't verscheurend meêdoogen,

De siddring van 's regters verbryzeld gemoed?

Geen dreigend verschynsel ten hoogen;

Geen hevige storm, van 't verwoesten verzeld,

Heeft immer een hart zoo benauwend bekneld,

Als *Floris*, ter vierschaer getogen.

Hy knielt voor den regter, en toont een gelaet

Dat nare vertwyfling verraedde.

Aen dronkenschap wyt hy de schandlyke daed,

En smeekt en bezweert om genade.

Beklaeglyke jongling! wat baet het? laet af!

Voor u pleit geene onschuld, bepaeld is uw straf:

Ter vierschaer komt wroeging te spade.

‘Ach, *Floris*’ zucht de oom, die zyn smarte niet bergt,

‘Vergeefs is ons tranenvergieten.

‘Gy weet wat myn plicht, wat de wet van my vergt:

‘Des schuldigen bloed... dat zal vlieten.

‘Ach! 'k droomde voor u een gelukkiger lot...

‘De regter verwyst u, beveelt u aen God:

‘Ga zyne vergeving genieten.’

Een dienaar des Heeren treedt nader. Hy tracht

Den jongling ter dood te bereiden;

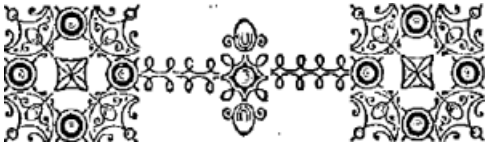
Bevredigt zyn angsten, bezielt hem met kracht;

En *Floris* kan 't regten nu beiden.

Hy stapt, onderworpen, den beul te gemoet;
 Knielt neêr, biedt het hoofd, en daer valt het, bebloed,
 Door 't zwaerd van het lichaem gescheiden.

Dit was ook de doodslag van *Herkenbalds* kind,
 Haer *Floris* zoo teeder genegen.
 Zy volgde in het graf haer rampzaligen vrind,
 Haer ziel vloog hem hemelwaerts tegen.
 En de eenzame vader?... hy weent nog een poos,
 Blijkt opwaerts, zygt neder, en slaept voor altoos,
 By 't lyk van zyn dochter gelegen.

1836.

Edward en Bertha.

Romance.

Verfrisschend is 't windje dat zweeft over 't veld;
Maer zwaer is de lucht in de steden.
De landman heeft einde aen zyn zwoegen gesteld,
En rigt naer de hoeve zyn schreden.

De dagtoorts gaet onder met blakenden blos;
'T zwygt alles, de hemel wordt donker;
Het avondrood schemert door grasspriet en bosch
Met bevend en stervend geflonker.

Zoo heerschte de kalmte, zoo sliep de natuer,
Wen *Edward en Bertha* te zamen,
Gedreven door 's minnegods prikkelend vuer,
Verfrissching in 't woud gingen aêmen.

Geheiligd was aen de gelieven dit oord.
Het had hunne min zien ontgloeyen;
Het had hunnen eed van getrouwheid gehoord;
Het zag hunne neiging steeds groeyen.

Wat was het verfraeid sinds hun liefdeverbond!
 De bloemen ontlooken by duizend;
 Het beekje bespoelde een belommerden grond
 Et 't grastapyt, liefelyk suizend.

Bekoorlyke wyk in wier veilige schoot
 De wandlaer zich stil mogt verlusten,
 Wanneer hy het branden der middagzon vlood;
 En zocht in de luwte te rusten.

De nachtegael zong en bezielde het woud
 Zoodra hy de minnaers zag naderen;
 De maen loeg hen tegen door 't schommelend hout,
 En zefier danste om in de bladeren.

Hoe waren zy beiden vereend en verheugd!
 Hoe zalig by 't zuiver genieten!
 Getuigt het, gy oorden van liefde en geneugt',
 Gy bosschen, gy beemden, gy vlieten.

Daer plukt zy twee bloemtjes en werpt ze in den stroom,
 Zy dryven vereend op de baren;
 Maer spoedig gescheiden, ontwaert zy met schroom:
 Hier 't eene, ginds 't andere varen.

'Ach! *Edward*, ik vrees dat een wrevelig lot
 'Ons heillot bedreigt te vervolgen.
 'Bespeurt gy myn bloem die, verlaten, daer vlot,
 'En de uwe in de verte verzwolgen?'

Het meisje verborg haer bevallig gezigt,
 Als dreigende voortteekens duchtend;
 De maen scheen bedroefd en bewolkte haer licht;
 De tortel zwierf eenzaam en zuchtend.

Drie maenden verstreken wen 't oorlogsgetier
 Het vaderland hevig ontstelde.
 Men zweepte den burger naer 't moordende vier,
 Waer henen jonge *Edward* ook snelde.

Daer staet zy, 't jong meisje, verlaten, bedrukt;
 Daer staet zy wanhopig te snikken.
 Zy vestigt op *Edward*, zoo wreed haer ontrukkt,
 Nog eenmael haer teedere blikken.

Thans vreugdeschuw wringt zy van ieder zich los,
 Om s' avonds weemoedig te dwalen
 Naer 't zwygend gebergte, naer 't eenzame bosch,
 Aen wie zy haer smart gaet verhalen.

Daer vloeyen haer tranen, daer laet zy haer oog
 Door 't nevelig vergezigt weiden,
 Waer ze *Edward* een doek zag bewegen om hoog.
 Haer nog tot een groet na het scheiden.

Het beekje ruischt henen, met bladen bevracht.
 Het zodegroen dort aen zyn boorden.
 De herfstwind giert aen op verwoestende schacht,
 En plondert den bloei van onze oorden.

En starend blyft *Berthe*, en geen *Edward* verschynt.
 De zonneschyf steigert, daelt neder;
 De dagen vervliegen, het najaer verdwynt:
 De hartvriend, eilaes! keert niet weder.

‘Hier (sprak zy, en blikte op de stroomende beek)
 ‘Hier vlotte en verdween in de verte)
 ‘De bloem van myn vriend; waer is de andre!... in wat streek
 ‘Hereenen zich *Edward* en *Berthe*?’

Een luttel nog treurde en verkwynde zy dus.
 Een engel kwam nedergevlogen;
 Hy drukte op haer lippen een teederen kus,
 En sloot haer, bevredigend, de oogen.

Reeds zweefde de lente verkwikkend beneên,
 Wen *Edward*, uit 't leger verzonden,
 Zyn hardsteê bereikte met waggende schreên,
 En lydend aen deerlyke wonden.

Maer heviger nog dan het zwaerd en het schroot,
 Zal thans eene maer hem doorgrieven.
 Hy vraegt zyn vriendin, hy verneemt hare dood!...
 Een graf dekt de beide gelieven.

Men zegt dat de dalende zon uit dit graf
 Een glanzenden nevel zag klimmen,
 Die, weemlend, verdwynend, de beeldtenis gaf
 Van twee zich omhelzende schimmen.

1834.

Het boetende landmeisje.***Romance.***

De wintervorst is aengestrompeld,
En bant de vreugde van het veld.
'T verkwynt, in r'jp en sneeuw gedompeld,
En 't zangrenkoor is heengesneld.

'T is Zondag. 'K hoor de dorpklok dommelen
Die 't landvolk roept voor Gods altaer.
'K zie 't ylings uit de hutten schommelen,
En groepen hier en groepen daer.

Wie is zy die met trage schreden
Daer eenzaam over de akkers trekt?
Weemoedig staert zy naer beneden;
Geen voorwerpt dat hare aendacht wekt.

Onstuimig woedt het winterweder,
En snerpande yskoû blaest in 't rond;
De hagel stuift en klettert neder,
En geesselt den verglaesden grond.

In 't kerkje dreunen de orgelklanken,
 En 't Godverheffend stemgeluid;
 En de eenvoud knielt en boezemt danken
 Met eerbiedaemende oogen uit.

Wie is zy die, den ingang duchtend,
 Verklemmend voor de tempelpoort,
 Elks aenblik schuwend, knielend, zuchtend,
 Verdiept in Godsvrucht misse hoort?

Wat heeft die jonge vrouw misdreven?
 Wat wroeging foltert haer gemoed,
 Op dat zy in den bloei van 't leven
 Zoo streng op elken biddag boet?

Amanda, in haer teërste jaren,
 Voedde, onbewust, *Lorenzos* vlam;
 Ja, kinders nog, en beide waren
 Vereend als telgjes van een stam.

Geen speeltjes, dartle medemaetjes
 Die hy niet voor zyn meisje ontvlugt;
 Geen daggeneugtjes, avondpraetjes
 Waerby zy naer den knaep niet zucht.

Dus heulend, argloos en onnoozel,
 Beleefden zy de blyde jeugd,
 In kinderliefdes vry gekozel,
 In kinderliefdes reine vreugd.

Thans werkt natuer met meer vermogen.
 Reeds blaekt hun boezem van een gloed
 Die vonkelt uit hun glinstrende oogen,
 En teëre *Amanda* bloozen doet.

Amanda, vlied uws minnaers koozen.
 Mistrouw, mistrouw de honigby
 Die schuilt in 't kelkje van de roozen:
 O dat uw min steeds eerbaer zy!

De vlugge Tyd verhaest zyn schreden,
 En nakend is de zaelge stond,
 Zoo lang, zoo vurig afgebeden,
 Van haer en 's jonglings echtverbond.

Dan ach! wat schriklyk rampverkonden
 Heeft plots het vredig oord ontsteld?
Lorenzo uitgestrekt gevonden,
Lorenzo door den dood geveld!...

Amanda vliegt, verward van zinnen,
 Door 't naedrend volk der bange wyk;
 Zy stuift de sombre woning binnen,
 En tuimelt, magtloos, op het lyk.
Amanda, hadde uw uer geslagen!
 O reest ge van den grond niet meer
 Dan om naer 't graf te zyn gedragen,
 Wat weldaed voor uw stervende eer!

Eilaes! nog oopenen zich hare oogen
 Voor 't levenslicht, dat aen 't heelal
 De zwakheid van haer hart betoogen -
 Haer leed en lyden rekken zal.

Zy had een vriend: hy is verdwenen;
 Haer laetste hoop is mēe vergaen.
 O meisje! blik niet om u henen
 Naer troost: gy wekt geen deernistraen.

De mensch zal uw verdriet vergeten;
 Het eerverlies vergeet hy niet.
 Wat baet hem een verscheurd geweten
 En al de tranen die 't vergiet?

Zy wyke, die niet op kan treden
 Met rykbeladen, trotschen nek.
 En, needrig meisje, uw zwangre leden
 Verraden schending en gebrek.

Laet, laet de wereld onbewogen,
 En streve uw hart naer hooger sfeer;
 In hooger sfeer heerscht mededoogen,
 Voor 's Heilands troon, voor God den Heer.

Want God, terwyl u de aerdsche zonen
 Verstooten in uw moederpyn,
 Zal uw gevoelig hart verschoonen,
 En uw onzigtbre trooster zyn.

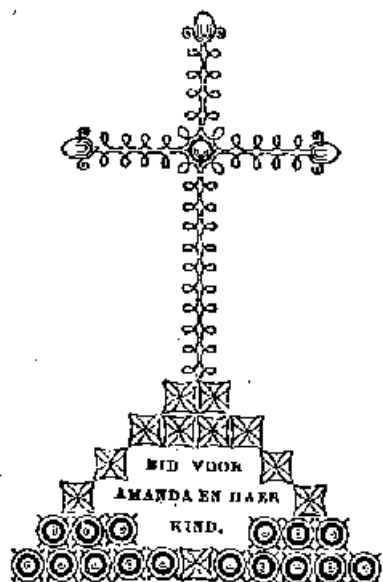
De wintervorst is heengevloten,
 Verkwikkend strykt de lente nêr;
 Zy prykt op struiken, planten, zoden,
 En 't vooglenkoor begroet haer wêr.

De schepping jubelt om dien zegen;
 De vreugde huppelt over 't land.
 En ik, by 't mymrend overwegen,
 Biê God myn dankbre hartoffrand.

'K bespeur haer niet voor 't huis des Heeren,
 Als onlangs biddend nêrgebukt.
 Heeft haer 't gezegend wederkeeren
 Der lente aen hare smart ontruk?

Een grafkruis, nieuwlyks opgerezen,
Ziedaer wat ik op 't kerkhof vind.
Ik nader.... laes! wat mag ik lezen?
'Bid voor *Amanda* en haer kind.'

1835.

Het landkerkhof door Thomas Gray.

Navolging.

De dorpklok dommelt reeds en meldt het avondvallen.
 Het logge en loeyend vee betreft zyn open stallen.
 De noestige akkerman, van zwaren arbeid styf,
 Stapt moeyelyk en traeg naer 't eenzaam veldverblyf.
 De zon is met haer glans het westen ingezonken,
 En reeds heeft aen de kim haer scheemring uitgeblonken.
 Een donker floers omhult het lieflyk landgezig;
 'T is alles stil en doodsch waer 't oog zich henen rigt.
 Alleen de nachtuilkreet, uit een vervallen toren
 Rond 't zwygend veld gevoerd, laet zich by wylen hooren,
 Terwyl de reiziger, besluitloos en misleid,
 Een scliuilplaets voor den nacht bejaegt in de eenzaamheid.

In gindsch verlaten oord, waer knoestige ypenboomen
 Een zodenryken grond belommerend omzoomen,
 Daer sluimert onder 't gras de vreedzame akkerman,
 Daer, waer geen aerdsch gewoel de zielrust stooren kan.
 Het kraeyen van den haen voor 't dauwend morgenkrieken,
 Het blyde zangrenkoor gevoerd op vlugge wieken,
 En 't aengenaem gestreel der zoete lentelucht
 Ontwaken nimmermeer de vaedren van 't gehucht.

Voor hen zal 't aersteëvuer des avonds niet meer glimmen;
 Hun zal een dartlend kroost den schoot niet meer beklimmen.
 De kus van 't bly gezin, de nutte bybelleer
 Na d'arbeid van den dag, vertoeven hen niet meer.
 Hoe waren ze in den last volyverig, te vreden!
 Hoe dikmaels heeft de ploeg hunne akkers doorgesneden,
 De vruchten ze overdekt, de golvende oogst verguld,
 Hun schuer met overvloed - hun hart met vreugd vervuld!
 Hoe dikmaels deed hun aks de bosschen nederploffen!

Ten minste by hun graf zy toch ons hart getroffen.
 Dat hunne eenvoudigheid, hun deugd, hun needrig lot
 Den trotschen stedeling geen voorwerp6 zy van spot.
 Roem, rykdom, hoovaerdy, en 's werelds grootste gaven,
 'T wordt alles in den poel der nietigheid begraven:
 De baen die leidt tot glans belendt aen 't duister graf.

Hun' stille dood dwong nooit geveinsde tranen af,
 Noch overdreven lof in Gods gewyde wanden.
 Men zag om 't needrig lyk geen reeks van fakkels branden.
 Geen priestrenschaer, gedost in 't prachtig kerkgewaed,
 Verruilde tegen 't goud haer doodzang. Dan, wat baet
 Dat plegtig rouwgebrom, dat pronkend grafgesteente?
 Bezielt deze ydle prael 't vermolmend kil gebeente?

In 't stil verblyf des doods rust, onbekend aen de aerd,
 Een geestental, welligt eens konings scepter waerd,
 Of 's dichters gouden lier. Maer 't licht der wetenschappen
 Bescheen en stierde nooit hunne ongewisse stappen;
 Gebrek hield hen geboeid in ondoordringbren nacht,
 En stremde in hunne borst den stroom der scheppingskracht.
 Zoo houdt ook de ocaen in zyn onpeilbre golven
 Het kostelyk gesteent' by talloos tal bedolven;
 Zoo spreidt in woesteny en nare bergspelonk
 De lieflyke bloem haer balsemgeur en pronk.

Ligt rust een *Hampden* daer, die, in zyn boerenwoning.
 Der grooten magt braveerde en doelde op vorstonttrooning;
 Een *Milton* zonder roem, een *Cromwell* die de hand
 Niet verwe met het bloed van 't lydend vaderland.

Het nakroost zal, 't is waer, hun daden niet bewonderen.
 Hun stem mogt in den kring der redenaers niet donderen.
 Hun goud heeft uit het puin geen dorpen opgebeurd,
 Noch overvloed gebragt waer de armoede eenzaam treurt.
 Dan, was hun weldoen klein, hun deugden niet verheven,
 'T afzigtig wanbedryf is ook hun vreemd gebleven.
 Zy traden tot geen troon door plassen menschenbloed;
 Geen roem-en rykdomszucht onttaerde hun gemoed.
 De scherpe wroegingstand mogt nooit hun hart verscheuren.
 Nooit zwaelden ze, onbeschaemd, der Muzen offergeuren
 Aen vuig vermogen toe. Hun nederig bestaen
 Liep, vry van wangunst, af langs 's levens effen baen.

Een weinig kunstloos rym, een zweem van rouwgedichten
 Versiert eenvoudiglyk hun ruwe grafgestichten,
 En vraegt den wandelaer die 't oord voorby mag gaen,
 De hulp van een gebed, de hulde van een traen.

Wat hart, hoe afgemat van 't ondermaensche zwoegen,
 Beleeft het scheidingsuer met ongestoord genoeg,
 En wenscht de nazucht niet van 't hem verkleefde hart?
 Wat oog, den nacht gewaer van 't eeuwig tombezwart,
 Ziet met geen weemoed om op 't wykend zonneglooren?
 Natuer! den dooden-zelv' laet gy uwe inspraek hooren.
 Uw wondre kracht bezielt de in 't graf berustende asch
 Met d'eigen gloed die eens haer lust en leven was.

En gy, die de eenvoud mint der goede veldelingen,
 Die haer, trots hoovaerdy, verheffend wilt bezingen,
 Als ooit een teeder hart, een hart dat u verstaet,
 Uw lot vernemen wil, uw graf bezoeken gaet,

Gewis, een achtbre man, gebogen door de jaren,
 Een vader van 't gehucht met wit besneeuwde hairen,
 Zal zeggen: Menigwerf voor 't morgenkrieken op,
 En dwalend door den dauw naer gindschen heuveltop,
 Daer zag hy, vol gevoel, de vroegste zonnestralen
 De klarende oosterkim met purperglans bemalen.
 In 't lomerryke dal, wanneer de middaggloed
 De smachtende aerde zengt, behaegde 't zyn gemoed
 Te zinken in gepeins en mymerende droomen,
 By 't murmlen van een vliet en 't zacht geruisch der boomen.
 Na de avondschemering betrok hy 't zwygend bosch.
 Daer borst zyn droefheid vaek in diepe zuchten los.
 Hy voedde, sinds zyn jeugd, geheime boezemwonden,
 Wie de eenzaamheid en 't veld alleen verzachten konden.
 Een morgen, evenwel, ontwaerde men hem niet.
 Hy dwaelde noch op berg, langs woud noch watervliet.
 Een andre dag verscheen: ik mogt hem niet ontdekken.
 Een lykzang kwam my ras uit myne twyfling trekken:
 Men droeg zyn overschot met godsvrucht naer de kerk.
 Treê nader, lees; hem dekt deze ongesierde zerk:

‘Hier ligt een jongeling, die in zyn treurig leven
 ‘De slagen van het lot met lydzaamheid verdroeg.
 ‘Geen schitterend vernuft was hem ten deel gegeven;
 ‘Maer waardig was het hart dat in zyn boezem sloeg.

‘Gevoelig en opregt, vol troostend mededoogen,
 ‘Hy heeft der armen dank, der armen lof verdiend.
 ‘Hy bragt hun tranen toe, zyn enig aersch vermogen.
 ‘De hemel was hem mild: hy schonk hem eenen vriend.

‘Beoordeel hier, ô mensch, zyn deugden noch gebreken.
 ‘In dit gewyd verblyf zyt gy geen regter meer.
 ‘Aen God behoort het slechts zyn vonnis uit te spreken,
 ‘Als goede vader en regtvaardig Opperheer.’

1834.

De vondeling.
Gevolgd naer Alex. Soumet.

'K ontvlood de sluimering, vol ontrust en benauwen,
En dwaelde naer het scheemrend land.
De dag verdreef de morgendauwen,
En, dropplend, glansde boom en plant.
Het vogeljongske, by 't ontwaken,
Verliet zyn donzig nestje, en kweelde op 't bloeyend rys.
De moeder vloog het toe met de opgezochte spys:
Een warme traen rolde op myn kaken.
Waerom bezorgt geen moeder my?
Waer om, eilaes! mag ik aen 't jongske niet gelyken,
Dat toch een schuilplaets vindt om veilig in te wyken?
Verstootling van de maetschappy,
Mag my geen wiegje zelfs behooren.
'K ben een verlaten kind, voor smaed en ramp gebooren,
Gevonden, onder bang gezucht,
Voor 't needrig kerkje van 't gehucht.
Geen moederlyke wang mag ooit myn wangen streelen;
Geen kinderlyke vriendschapsgroet;
Geen meisjes in wier vreugd ik dartelend mag deelen;
Ik ben verbannen uit haer stoet.

'K zie nimmer in myn eenzaam dwalen
 My onder 't gastvry dak des akkermans onthalen.
 Hem volgt myn blik, in 't avonduer,
 Wanneer hy vrolyk treedt tot zyn geliefde spruiten,
 Die schaetrend hunne blydschap uitlen,
 En spelen op zyn knien by 't knappend haerdsteêvuer.
 Ik keer myn oog af, van tranen overvloten,
 En stap naer 't huis des Heeren heen,
 Het eenig waer ik vrylyk ween,
 Het eenig op deze aerd voor my niet toegesloten.
 Daer tergt geen hoonlach myn verdriet;
 Daer blyf ik op den drempel knielen,
 Waerop myn moeder my verliet,
 En waer myn aenblik gretig ziet
 Naer 't spoor der tranen die welligt haer oog ontvielen.
 Dan dryft de smart die my verslindt
 My, dolend, om de grafkuilterpen.
 Maer ach! geen teedre band die me den één tombe bindt:
 Het ouderlooze en arme kind
 Moet ook by 't zwygend graf de hoop op troost verwerpen,
 'K heb veertien lenten lang geschreid,
 Beroofd van die my bragt in 't leven.
 Kom, lieve moeder, kom! u beidt
 Uw kind waer gy het hebt begeben.

1835.

Melizeus zucht naer Ada.

Lieve *Ada*, lieve engel, myn eenigste schat,
 Waerom zoo verrassend verdwenen?
 Waerom uit de blyde, de u minnende stad,
 Zoo lang door u luister beschenen?
 Uw afzyn ontrukkt my zoo menigen traen.
 Lieve *Ada*, waerom uwen vriend toch ontgaen?
 Kan de aerde u een trouwer verleenen?

In de eenzame kwyning van 't minneverdriet,
 Beschouw ik de ledige ramen,
 Vanwaer gy zoo vaek uwe ontroering verriedt,
 Zoodra wy uwe oogen vernamen.
 Ach! waer ik nu stare, myn donker gezigt
 Ontbeert er zyn leven, zyn zaligend licht,
 En 't foltert my langer nog te aêmen.

Wat kan my en steedsche verblindende pracht
 En vrouwenbevalligheid baten?
 De schoonste van 't levenvergodend geslacht
 Heeft Vlaenderens puikstad verlaten.
 O *Lustwal*, bied andren en feesten en dans:
 'T gemis van myn *Ada* verduistert uw glans,
 En, somber, doorkruis ik uw straten

Hoe vliegen de dagen van vreugde voorby!
 Hoe kruipen de dagen van pyne!
 Wat heiltyd, wen *Ada*, zoo zalig naest my,
 Haer handje vertrouwde in de myne,
 En dan met een zoentjen, een zuchtjen, een lonk,
 Of, wat hare teêrheid den lieveling schonk,
 Haer zieltje liet glippen in 't zyne.

Dan was my de schepping een bron van genot.
 Aen bergen, aen bosschen, aen dalen
 Ging *Melizee*, dweepend, zyn liefde, zyn lot
 In dichtende galmen verhalen.
 Ach! wend ik nog derwaerts een slependen voet,
 Ik drag er een kanker in 't kwynend gemoed,
 En 't veld ziet my zwygende dwalen.

Vergaen is myn jongelings yver en vuer.
 Geen lust meer in 't citerbespelen.
 Zelfs word ik gevoelloos aen 't schoon der natuer,
 Dat me eens zoo betoovrend kon streelen.
 Weêr prykt ze met lachende bloemen en kruid,
 Weêr schatert in 't ronde het vreugdegeluid:
 My knaegt een gedurig vervelen.

Lieve *Ada*, naest God in myn boezem geprint,
 Wier beeld my alom zal verzellen,
 Bemint gy hem trouw die zoo trouwig u mint,
 Laet somwyl' uw zegeltje snellen
 Tot my, tot uw lievling, die treurt en verteert,
 Als 't dorstende plantje dat laving ontbeert,
 En grafwaerts den schedel laet hellen.

1829.

Melizeus vaerwel aen Ada.

Al is vaortaen uw hart voor *Melizee* gesloten,
 Nog eens het myne ontlast, geliefde hartvriendin!
 Nog eens den weemoedgalm er zalvend uitgeschoten,
 En blyv' dan eeuwig stom gevoel en vuerge min.
 Dan zal de ontroerde ziel zich domplen in haer vlagen,
 Niet meer uitstroomend op 't betraende brievenblad.
 Aen de eenzaamheid alleen zal ik myn lyden klagen;
 My lokt geen uitzigt meer op 't doornig levenspad.

De banden scheurden dan die ons zoo nauw verknochtten!
 Vergeet de zaligheid van d'onvergeetbren stond,
 Wanneer wy om ons heen de klemmende armen vlochten,
 En ik myn stomme liefde u zegelde op den mond.
 Toen, toen genooten wy wat lippen niet vermelden,
 En wat geen aerdling - wat de dichter slechts geniet:
 'T gevoel der hemelkunst, het reinste minvergelden,
 Verrukking, poëzy, en - wat geen hemel biedt.

Ach, *Ada!* moest myn hart tot afgodes u maken!
 Waerom voor u ontvlamd in onuitbluschbren gloed?

Was 't om naer 't reinst genot myn leven lang te haken,
 En myn geluk te zien getreden met den voet?
 Was 't om het heiligst vuer in tranen uit te dooven,
 Of tot de laetste vonk te branden zonder vrucht?
 God! aen zoo diepe ellend kon nooit myn hart gelooven:
 Myn heil was slechts een droom gevolgd van traen en zucht.

Het was my niet genoeg in blyde lentejaren
 De stormen uit te staen van wreedbeproofde min.
 Eilaes! myn kuische vlam dorst tweemael zich verklaren,
 En tweemael zwolg het graf haer dierbaer voorwerp in!
 'K verzonk in rouw. De tyd kon nauw myn smart verzachten;
 Ik dwaelde moedloos om, en nergens vond ik troost.
 'K ontmoet u, win uw hart: 'k herleef! ô zoet verwachten!
 Ik toef, - gy wordt in d'arm eens bruiḡgoms reeds gekoosd!...

God! God! waerom zoo lang in dit ellendig leven!
 Geen voetpad meer voor my dat blyde bloemen draegt;
 Geen zaelge droomen die myn legerkoets omzweven:
 Zoo jong, en 't schuldloos hart van kwelling afgeknaegd!
 Maer neen; nog moet heur tand dat bloedend hart verscheuren,
 Eer my 't gewenschte graf zal rust en redding biên.
 Uit d'afgrond van den rouw moet ik de kruin nog beuren,
 Om u, om u naest *hem* voor 't echtaltaer te zien!

Wat zeg ik? ik dit zien? ik?... Nimmer, nimmer! - Vlieden
 Waerheen my wanhoop dryft, waer wanhoop zich verbergt,
 En waer geen schampre blik haer nasluipt tot bespieden,
 Geen bittre vreugdegalm heur woeste alleenheid tergt:
 In zwygende eenzaamheid, in akelige streken,
 In oorden waer de vreugd van angst terugge beeft,
 Ja, vlieden zal ik daer, daer zal ik my versteken,
 Tot de ongepaerde ziel dit jammerdal begeeft.

Of waent gy dat ik, laf aen 't eergevoelverzaken,
 Zal beedlen gaen om troost, den troost die my ontvliedt?
 Neen, liever in de ellend het heimlyk zuchtenslaken,
 Dan wat de deernis my, verlaten minnaer, biedt.
 Neen, liever in een kuil waer tygers my begrimmen
 Met bliksemschietend oog en forschgewetten tand,
 Dan uw bewogen oog te zien in tranen glimmen:
 Uw deernis waer me een dolk in 't lydend hart geplant.

Nooit moet u de aanblik op myn lot ontroering baren.
 Gestadig blyve u smart en kommer onbewust!
 Geen nachtspook, wen gy waekt, moge om uwe echtkoets waren;
 Geen schrikdroom grype u aen wen zachte slaep u kust!
Hem zal uw koozende arm aen 't juichend harte knellen;
 Uw gloënde lippendruk *hem* kleven op den mond;
 U-bei zal naemloos heil een hemel in doen snellen,
 Terwyl ik terend sterf op myn verlaten spond.

Vaerwel dan voor altoos, en laet my eenzaam treuren;
 Hier schuw en vlied ik u zoo lang my 't licht bestraelt.
 In bergspelonk en bosch, daer zal men my bespeuren,
 Gelyk de banneling die hooploos ommedwaelt.
 Gy, vroeger al myn hoop, vergeet myn liefde en pynen,
 'T herdenken stoorde u ligt in 't effen trouwgenot.
 De stille slaep des doods vervangt weldra myn kwynen;
 Wy zien elkander weër - voor d'oppertroon van God!

Slechts, zoo ik lang genoeg het haetlyk leven lyde,
 Denk aen uw trouwen vriend één poos, één enkle mael:
 Wanneer een spelend kroost zal hupplen aen uw zyde,
 En teeder staemlen kan in de u geliefde tael,
 Zend, zend my dan een knaepje, in wiens onnoozle trekken
 Ik 't wezen en de ziel der dierbre moeder vind.
 Zie hoe myn armen reeds zich tot den kleine strekken:
 O zend my, zend my dan dat aengebden kind.

Geen moeder zal haer kroost aen blyder boezem prangen,
Dan ik de onnoozle telg, gesproten uit uw schoot.
Zoo zal een vreugdetraen myn afgeweende wangen
Bedauwen, en ik stil de hand biên aen den dood.
Zoo zal uw zoon, vriendin, myn laetst vaerwel u brengen,
En zeggen: 'uitgedord en stervend vond ik hem.
'Myn komst mogt zyn bestaen een oogenblik verlengen,
'In 't woord: ô *Ada!* stak zyn uitgedoofde stem.'

1836.

Melizeus opbeuring.

Geen slaep deed my ter peluw nygen
 Noch balsemde myn boezemsmart.
 De nachtschim, de eenzaemheid, en 't zwygen
 Versomberden myn treurig hart.
 Verworpen na 't gemoedlykst poogen,
 Verlaegd door 't vuigste Midasrot,
 Zelfs in myn liefde en trouw bedrogen,
 Geen uitzigt meer.... ziedaer myn lot!

En midlerwyl ik - moedloos tranend
 By 't denkbeeld van verlooren hoop;
 By 't aenzien van myn leidstar, tanend
 In de uchtendschittring van heur loop -
 De omwolkte kruin laet nederhangen,
 Den afgrond, die my aengaept, peil,
 En onder 't brein - en boezemprangen
 De grafrust aenroep als een heil;

Een trooststem scheen my toe te spreken:
 'O *Melizee*, ô harpenaer,'
 'Wat blyft ge in diepen weemoed steken?
 'Rys op, bedwing uw zielsbezwaer.

‘De tydgeest moge u snood miskennen,
 ‘Veracht den tydgeest en zyn gunst.
 ‘Wie draelt den roem in 't oog te rennen,
 ‘Die is geen zoon der hemelkunst.

‘Hoe, zoudt gy dan den moed ontberen
 ‘Die 't noodlot trappelt op den nek?
 ‘Des dichters fiere kruin verneëren,
 ‘Ontluistren met een schandevlek?
 ‘Wat jammervlaeg u mogt bestormen,
 ‘Zoudt gy, vertwyfelend en dwaes,
 ‘U domplen in dien zwerm van wormen
 ‘Die twisten om 't verworpen aes?

‘Die 't stof yan trotsche zolen likken,
 ‘En, schoon verschopt gelyk een bonk,
 ‘Laeghartig-smeekend opwaerts blikken,
 ‘Opdat een afgod hen belont!';
 ‘Die dan hun giftig zwadder braken
 ‘Op de onschuld die in 't licht hun staet;
 ‘Voor 't goud gewisse en Godverzaken.
 ‘Spreek, ruilt ge uwe eer voor vuige baet?

‘O hadde uw star dan nooit geblonken;
 ‘Maer stil gedwaeld in duistre wyk!
 ‘Wat baten 's breins verheven vonken,
 ‘Zoo 't hart blyft kruipen in het slyk?
 ‘Geluksdroom, dwaze wereldslaven
 ‘Ontvlammend voor bedriegbren schyn,
 ‘Zoude u, ô bard, naer heil doen draven,
 ‘In dees verwaten rampwoestyn?

‘Dit broeiness van gemoedsvergiften,
 ‘Dit somber zonde-en doodgebied,
 ‘Waer lage, schaemteloze driften

‘In worstlen om het heerschend Niet;
 ‘Waer ze altyd strevend naer 't genieten,
 ‘Steeds graeg en van 't gesmaekte zat,
 ‘Des levens maelstroom af doen schieten
 ‘Op 't eeuwig - wentlend martelrad.

‘Op, op! den rouwkolk uitgestoven!
 ‘Gerept des wysgeers yverveêr!
 ‘Het lot vermoeid, den ramp te boven,
 ‘Gezweefd in hooge dichtersfeer!
 ‘Daer weegt des wereldds dwangjuk ligter;
 ‘Daer voelt de geest, in vrye vlugt,
 ‘Zich zyner bron, den Schepper digter,
 ‘Doorvlamd van bovenaerdsche zucht.’

Ik bloosde en zweeg, beschaemd, bewogen,
 ‘Myn lafheid moê, ten stryd bereid.
 Myn geest, ten afgrond uitgevlogen,
 Zweefde om in hemelhelderheid.
 Welaen dan, smarten, scherpt uw zwaerden;
 Mishandelt, martelt dit gemoed!
 Geen tydverbastring zal 't veraerden.
 Ik tart gemis en tegenspoed.

1838.

**Aen myn' jongsten broeder Hendrik Blicck,
Ter gelegenheid zyner wyding tot onderdiaken,
bekomen te Brugge den 20sten mei 1837.**

Myn eerste wyding - myn laetst vaerwel aen de wereld....
H. BLIECK, BRIEF.

**Aen myn' Jongsten Broeder Hendrik Blicck,
Ter gelegenheid zyner wyding tot onderdiaken.**

Myn broeder, uw vaerwel kan ik niet koel beluisteren;
Ik weet niet welk gevoel my wegsleept en verleidt.
'T is my als kwam de geest des doods me in de ooren fluisteren,
En dreigend wees op eene ons scheidende eeuwigheid.

Ik staer de toekomst in, en treurige gedachten
Verzwaren myn gemoed. Waer-waerom dus ontroerd?
Het smartelykst verlies staen wy toch niet te wachten;
Wy blyven aen elkaer toch innig vastgesnoerd.

Ach! waer is 't evenwel; gy hebt den band verbroken,
Den band die aen het heil der zamenleving boeit.
Uw levensbloem, zoo frisch in hare lente ontloken,
Ziet van den wereldboom zich strenglyk afgesnoeid.

Eilaes! 'k zie haer verplant, zich sluiten en hervormen
In de yzige eenzaamheid van een onvruchtbrun grond,
Waer ze, op een doornestam geënt, geweld en stormen
Verduert, tot dat zy valt den grafkuil in den mond.....

Myn broeder, zal uw moed zich in 't gevaer verkloeken?
 Bestand zyn in 't gemis van 't schittrend aerdsch geluk?
 Bestand in 't zielsgety, dat hevig hartverzoeken?
 Lacht u de zege toe wat vyand tegenruk'?

Meer yver dan beleid heeft vaek den mensch bedrogen,
 En hem het naweestael ten boezem ingeplant.
 Myn broeder, droegt ge uw juk met vredeveinzende oogen
 En een verscheurde borst.... wat gruwbre folterstand!

Dan, wat ontzinde vrees doet my dees toonen slaken?
 O zwakheid eens gemoeds dat nog van driften zwelt,
 Nog tot den bloemenstruik, waer slangen onder waken,
 Terwyl het dien verfoeit - by poozen overhelt.

Ach! de arme wereldslaef, aen dierlykheid geklonken,
 Stort neër zoodra hem 't stof, waerop hy bouwt, ontschiet.
 Dat loutrend godgevoel, die heilige yvervonken -
 Vervroegde zaligheid - verenglen hem hier niet.

Zyn neiging streeft om laeg, dit somber dal van plagen,
 Dit ergrend schouwtooneel waer de ondeugd, onbeschaemd,
 De hoofdrol speelt; dien poel, dit met verlobbre lagen
 Verborgen drakennest dat wereld wordt genaemd.

Wel u, myn broeder, die, van argwaen onbekropen,
 Dit heilloos Babilon, eer 't u bekoorde, ontvloodt;
 Verwaten lustslavin die, onder 't driftennopen,
 Den roekeloze lokt in haer bedorven schoot.

Zie, zie hem de aerdsboelin in streelende armen kleven!
 Maer 't steigrend ondier blaest hem brandend gif in 't hart;
 En 't oogenblik genot betaelt hy met een leven -
 Een eeuwigheid, misschien - van radelooze smart.

Dit denkbeeld redde uw deugd in hachelyke stonden.
 De zinvreugd is een niet: zy flikkert en vergaet
 Gelyk de vlam die haest haer voedsel heeft verslonden,
 En de aeklige ydelheid der slooping overlaet.

Weet de u ontsloten baen dan waerdig door te streven,
 Myn broeder; 't doelbesef verligte u moeite en pyn.
 Wie 't kittelle in den dienst van mogendhêen te leven,
 Gy dient een meester voor wien vorsten stofjes zyn.

Nu hael ik adem; 'k voel een pak myn hart ontzinken;
 Nu scheurt de nevelwolk die zweefde voor myn oog.
 Een naderende glans zie 'k hel en heller blinken,
 En klaerheid spreiden op een hemelschoon vertoog.

Daer staet gy, dienaer Gods, met pracht van offerkleêren,
 In 't heiligdom; daer dreunt de deftige orgeltoon.
 Uw offerbede stygt, en Goël, Heer der heeren,
 Daegt in zyn majesteit, en 't outer wordt zyn troon.

Zie, zie die englenrei daer luchtig nederwemelen,
 En om 't beglansd altaer de blanke vleuglen slaen.
 Zy dekken hun gelaet voor 't Opperhoofd der hemelen,
 En heffen, neêrgekniel, het *Driemael Heilig* aen.

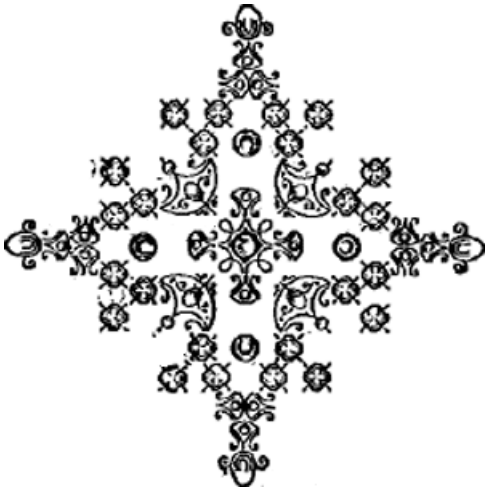
Dan steigert ge op den stoel der waerheid, en, doorglommen
 Van pinkstervlammen, plant gy leer en eerdienst voort.
 Ontroerend galmt uw stem by 't luistren en verstommen
 Des tempelruims, als klonk Jehovaehs donderwoord.

Daer werpt zich aen uw voet, zyn dwaling diep beweend,
 De bange boeteling, aen 's afgronds boord ontblind.
 En gy, hem reddend, en den vredezoen verleenend,
 Verheugt den hemel-zelv' om 't wederkeerend kind.

Uw boezem, reine bron van zalvend mededoogen,
Ontlaedt een milden stroom van zegenvolle hulp;
Ik zie u toegesneld om tranen af te droogen,
Waer weenende armoë schuilt in een verlaten stulp.

Verwezenlyk, ô God! dit langgevoed verwachten,
Een christelyk gezin ten zaelgen zieletroost.
'T is vaders, moeders hoop, het heil waernaer zy smachten.
O 't sier' hun ouden dag! dit smeekt hun dankbaer kroost.

1838.

Aen myne jongste zuster.

Myn zuster, gy die slechts het daglicht hebt genoten
 Wanneer myn jeugdig oog reeds dertien lenten zag,
 Gy, jongste telg eens stams die, vruchtbaer opgeschoten,
 Ons nog met najaersdauw zoo mild bedropplē mag;

Gy, die ik menigmael een droef vaerwel moest zeggen,
 En zwerven - dwarlend blad naer 't wenden van den wind -
 Om ver van u het hoofd by vreemden neer te leggen;
 'T hoofd dat uw lieve hand zoo graeg tot peluw vindt;

Hoe lang, ô *Julia*, zal 't lot myn rust nu sparen
 In 't ouderlyk verblyf, verlustigd door uw lonk?
 Hoe lang zal ik hier weêr myn hemel op zien klaren,
 O zachtste troostauroor die uit een oogstrael blonk?

Myn boezem jaegt niet meer van kommervol begeeren
 By 't wisslend praeltooneel van 's werelds ydelheid.
 Onttooverd, driftenloos, gelaten in 't ontberē,
 Verlang ik dat van u het graf alleen my scheidt.

O droomen myner jeugd, als schimmen heengevlogen,
 Gy wiegde me op uw dons zoo sluimerwekkend-zacht!
 Myn hoopstar, met den glans der zaligheid omtogen,
 Scheen zoo verheven uit en ver van d'onheilmacht.

Myn onervaren geest begreep geen hinderpalen;
 Roem, rykdom was 't geringst van myn gedroomde deel:
 'K zag 't voorwerp myner min, het schoonst der idealen,
 My schenken hart en hand by maegdelyk gestreel.

En my verbeelding, op ontembre wiek gedreven,
 Vloog, als een vlammenschicht, naer 't glansryk tooverdoel
 Ik zwoegde en zweette, sleet de lente van myn leven,
 Eilaes! in onverpoosd, in moordend bringewoel.

En als de morgen rees van 't afgebeden oesten,
 Verborg een wolkgevaert' het aenschyn van den dag.
 De bliksem blonk omhoog, en 't uitgestroomd verwoesten
 Schoot neder op myn vrucht die ras verpletterd lag.

Daer stond ik wreed verrast, beroofd van toekomstklaerheid,
 En plotsling neêrgebonsd in 's jammers donkren poel.
 Vertwyfling greep my aen, verzwaerde de afgrondnaerheid,
 Zag slangen, my ten schimp, in tergend feestgejoel.

Maer de Almagt, tot wiens troon myn stem was opgestegen,
 De Algoede keerde op my een oogstrael van genaê,
 En zalving, hemeldauw, bemoedigden den zegen
 Bood my een heilgezant, een engel, *Julia*.

Kom, lieve zuster, kom! lang my den honigbeker.
 By u schuilt erg noch list; uw ziel is rein en teêr.
 By u is 't lydend hart zyn heul en heeling zeker,
 En, vromer, voelt het haest en moed en sterkte weêr.

Kom! laet my u een kus op 't deugdzaam voorhoofd drukken,
 My spieglen in uw oog, des hemels wederglans.
 'K veracht het wrevle lot en 's afgronds tegenrukken,
 Blyft uw omvlechtende arm myn zachte boezemschans.

1839.

De knagingen van een boos geweten.

Dichtstuk, met den gouden eerepenning bekroond door de Maetschappy van Vaderlandsche Tael en Dichtkunde, te Oostende, in haren letterstryd van 28 oogstmaend 1836.

*Vooral bewaart uw ziel de troost van 't rein geweten.
Rampzalig! die 't verloor; wien de ijsselyke beten
Der wroeging foltren, die niet sluimert, die geen goud
Bevredigt, daar ze in 't hart de strenge vierschaar houdt.*

BILDERDIJK, ZIEKTE DER GELEERDEN.

De knagingen van een boos geweten.

Wat uitgelaten storm op 's levens holle zee
 'T geslingerd huikje zweep', het landt in veilge ree
 Is slechts de zielrust aen het zwaeyend roer gezeten.

Maer wee den zondaer, wee den snooden godvergeten!
 Zyn leven is een stryd die hem gedurig schokt.
 Geen aanblik der natuer die hem tot kalmte lokt.
 'T verteedrend schoouwtooneel van beemden, bosschen, bergen,
 Beweegt hem niet: één beeld, één schrikbeeld blyft hem tergen.
 De dagvorst steigere op vol majesteit en pracht,
 Of dompele in den vloed, verdreven door den nacht;
 De ryke zomerdos moge op de velden pralen,
 En galmen de orgelkeel der blyde boschkoralen;
 De zondaer heft tot God geen dankende oogen op.
 Hy voelt, hy voelt alleen dat wroegend hartgeklop,
 Dat snerpand lyden, tot in 't merg der beendren dringend;
 Dien worm, die, zich door 't hart met hongrig knagen wringend,
 'T verscheurt, gelyk de gier 's verdichten Titans borst,
 Dien brandenden en nooitgeleschten vrededorst,
 Dien naren zielangst die verbystert en verwildert,
 En hem voor 't schrikkend oog slechts dood en afgrond schildert.

Wat baet hem (arme vrucht van valschen deugdeschyn!)
 In 's menschen kortziend oog een eerlyk man te zyn?
 Hy, hy bedriegt zich niet omtrent zyn eigen waerde.
 Hy doemt zich als een deugdverkrachter, een ontaerde.
 Schoon op zyn boezem star en ordeteeken pryk',
 Stelt hy zich met het schuim der maetschappy gelyk,
 Dat door den arm van 't regt met keetnen is beladen,
 Of van een schelmenkop beroofd. Zyn euvel daden
 Verbloemt hy zich niet meer; het geen hy zich vergaf
 Verdient thans, in zyn oog, kastyding, strenge straf.
 Die rykdom is de vrucht niet meer van pynlyk slooven:
 'T is onregt, woekerwinst, 't is laeg, verborgen rooven.
 Dit regterlyk vervolg is geen volprezen zaek;
 'T is afgunst, bitse nyd en onverschoonbre wraek.
 Die sluwheid om gezwind den naesten af te keuren,
 Houdt op vernuft te zyn: ze is lasteren, verscheuren.
 'T verzaden der begeerte is geen natuerwet meer:
 'T is geile en vuile drift, geschonden deugd en eer.
 De tweestryd, van een kans, wordt helsch opzetlyk dooden;
 En alles tergt de ziel des ongerusten snoonen.

Somwyl' ontveinst hy zich zyne angsten, en gelooft
 Dat zy slechts dampen zyn in een verzwakkend hoofd,
 Of schimmen, opgedriescht door ongerymde droomen.
 Vergeefs; 't geweten spreekt, en banger wordt het schroomen,
 En grievender de beet welks knaging nooit verpoost.

De booswicht zoekt alom, en nergens vindt hy troost.
 In duizelkringen, waer gedans of schouwburgstukken
 Den afgesloofden geest aen 't dor gepeins ontrukken,
 En vreugd haer zwymelsap in d'open boezem giet,
 Ontwykt hy 't woedend spook van zyn verbeelding niet.
 Het ketent zich aen hem met onverbreekbre kluister,
 Rinkinkt, en gonst hem doof met eindloos schrikgefluister.

Geen inspraek die 't verwyf diens regters tegenpleit.
 Vergeefs verdiept hy zich in duistere eenzaamheid.
 In bergspelonk en bosch, in doodsche wildernisse,
 Alom beschuldigt hem de stem van 't streng gewisse.
 Er is genot en rust voor tyger en hyeen:
 Slechts voor den onverlaet bezit er 't aerdryk geen.

Zoo draeft hy op het pad van zyn ellendig leven,
 Door wroeging, kommer, angst gegeesseld voortgedreven.
 De dageraad hervindt hem moêgedroomd en bang,
 En hopeloos en woest de zonnenondergang.

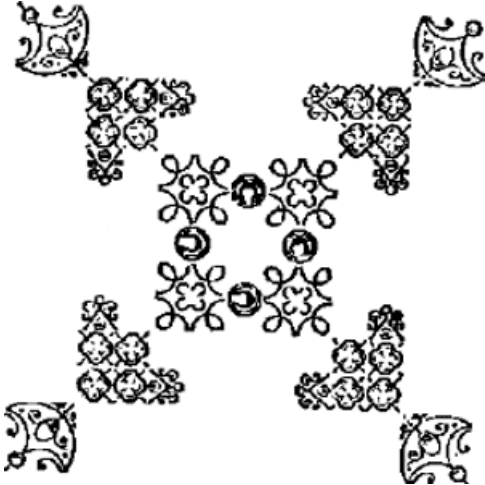
Het avondrood verdwynt. Er heerscht een plegtig zwygen
 Door 't ruime der natuer, de duisternissen zygen
 Op 't aerdryk neêr: 't is nacht. De vrome stiert zyn beê
 Tot God, en sluimert stil in de armen van den vreê.
 De snoodaerd wil ook 't heil der koele nachtrust voelen:
 Hy legt het gloeyend hoofd waer de angsten nog in woelen
 Op 't peluwtons; vergeefs! de vrede ontvlieft zyn koets,
 En steeds blyft hy alleen met de onrust des gemoeds.
 Doch eindlyk zegeviert natuer op de aekligheden
 Des leeds, en zwakke slaep bekruipt zyn matte leden.

Hy slaept, de booswicht slaept. Dan ach! in welk een staet!
 Zie 't hygen van die borst, die trekking van 't gelaet;
 Zie hoe met klamme zweet dat lyf is overgoten.
 Soms springt hy schichtig op, schynt iets terug te stooten,
 En gilt!.... Het is de droom des zondaers; gruwbre droom!
 Nauw luikt hy de oogen toe, of onrust viert den toom
 Aen zyn verbeelding. Wat de christenleer doet vreezen
 Van zondestraf en van een wrekend Opperwezen;
 Wat hy misschien belachte als bygeloof, zweeft thans
 Voor zyn benauwden geest in schrikbren waerheidsglans.
 Voor hem sloeg 't vreeslyk uer. Op 't aenschyn neêrgebogen,
 Ligt hy voor d'oppertroon van 't regtend Alvermogen.

De Godlyke uitspraak dreunt hem dondrend door het oor;
 Hy werpt een laetsten blik op 't weenend englenkoor;
 Regtvaardig ziet hy zich van 't eeuwig heil verstoken,
 Van d'afgrond aengegrimd die vlammen braekt en spooken;
 En neêrgebliksemd in den vuerpoel van de hel,
 Verduert hy, in den droom, 's verdoemden schrikgekwel.

Gelukkig nog, zoo dit geen voorproef zy van 't lyden
 Waermeê hem, ligt hierna, de Godheid zal kastyden;
 Gelukkig, ja, indien hy boetend tot de dood,
 Verzoend word met den Heer en ruste in Abrams schoot!

1836.

Oogslag op de jeugd huppelend in 't veld.

Dagen, al te ras verdwenen,
Wen zich de onbezorgde jeugd
Koestert aen de milde spenen
Van de levensvolle vreugd;
Dagen, die by 't lachen, stoeyen,
Vry en ongewraekt geraes,
Over roozen henenvloeyen,
(Lang voor my vergaen, eilaes!)

Waer geluk en onschuld huizen,
Waer natuer ons tegenlacht
In het wind-en waterzuisen,
In geboomte-en akkerpracht;
Waer de boschkoralen kwelen,
'T rundvee loeit in de open lucht,
En de blonde knaepjes spelen,
Vierend hun ontembre zucht.

Onder 't klautren, hupplen, loopen
En het liggen op den loer;
Onder 't vrucht-en eyersstroopen,
En het tergen van den boer,

Onder 't baden in de stroomen,
 En het vliegen op het ys;
 Onder 't stadig vreugdedroomen,
 En 't vermetel zyn om prys.

Dagen, waer de losse blikken
 Rugwaerts staren noch vooruit;
 Dagen, door geen onheilschrikken
 In hun vluggen loop gestuit,
 Waer de zinnen aen het draven,
 Zonder kommer, zonder toom,
 Zich aen duizend bronnen laven,
 Oppedroogd voor koelte en schroom.

Laet ze dartlen, laet ze razen,
 De onbezonnen lieve jeugd.
 Vlugtig als haer waterblazen
 Vliedt des levens lentevreugd.
 Zie, daer sterft uw zomerluister;
 En, ô mensch, het geen u wacht,
 Is een drukkend najaersduister,
 En een strenge winternacht.

1836.

Kozaksche ballade.**Vrye Navolging.**

Wel dwaes, die reist by 't hevig blaken
Des zomergloeds;
Wel dwaes die sloop gaet by het bulderen
Des woesten vloeds.

Wel dwaes die naer een trouwig heillot
By vorsten streeft.
Maer dwazer die eens meisjes eeden
Geloove geeft.

Hoor me aen! - *Rodolf* was jong en dapper,
Had leeuwenmoed.
Geen dartel veulen rept gezwinder
Zyn ligten voet.

Vernaemd was hy om 't fiksich behandelen
Van roer en schicht;
Bewonderd om 't bevallig dansen
By nachtfestlicht.

Van duizend schoonen die hem liefden
 Koos hy slechts een:
 'T was *Mahina*, de aenbidlykste engel
 Die ooit verscheen.

Zoo zedig is 't beminlyk bloemtje,
 'T viooltje, niet;
 Min vlug is de ongetemde hinde,
 Min buigzaam 't riet.

Men zag hen, door één gloed ontstoken,
 Alom te gaêr,
 Onscheidbaar als ten starrenhemel
 Het tweelingspaer.

Maer de oorlogskreet wordt aengeheven.
 De jonglingschap
 Spoedt ylings naer de ontrolde vanen
 Met heldenstap.

Rodolf moet ook ten stryde trekken.
 Hy zegt vaerwel
 Aen *Mahina* en 't lieflyk hondje,
 Hun medgezel.

Het meisje stort, by 't pynlyk scheiden,
 Een tranenvloed,
 Het hondje, turend op zyn meesters,
 Schynt droef gemoed.

O waer het thans geen heiligschennis,
 Te houden staen
 Dat eens de schoone ontrouw zal worden?
 Ha, ha! - Hoor me aen!

De veldtogt eindigt, en de minnaer
 Keert weêr met spoed.
 Hy juicht wen hy van op den heuvel
 Zyn dak begroet.

Hourrah, hourrah! hy blaest den horen
 En staroogt heen.
 Maer slehts de weêrklank gaf hem antwoord:
 Geen mensch verscheen.

Hy spoort zyn ros en rydt naer 't burgslot
 In vollen draf.
 Hy zoekt er vruchtloos dame en dienaer;
 Hy waent ze in 't graf.

Daer draegt het zand de voetstapspooen
 Van paerd en hond.
 Hy zweept zyn ros waerheen zy leiden;
 Het schaeft den grond.

Welhaest ontdekt hy zyn geliefde.
 Onlydbre hoon!
 Daer hangt zy aen des blonden jonglings
 Ontgloeide koon!.....

Rodolf vliegt toe en zwaeit het lemmer.
 Maer *Mahina*
 Springt voor, en roept, den knaep beschermend,
 'Ik min hem; sta!'

Rodolf laet, moedloos, 't lemmer zinken;
 Blyft peinzend staen.
 'Gy ziet, zucht hy, hoe de ongetrouwe
 'My durft verraên.

‘Ga, jongling, 'k wil me op u niet wreken;
 ‘Bemin haer vry:
 ‘Welhaest, beloont ze u voor uw liefde
 ‘Als heden my.’

Het hondje ziet, herkent zyn meester,
 En vliegt hem op;
 Het huilt en huppelt, likt en liefkoost,
 Ten vreugdetop.

De hond is trouw zoo lang hy ademt.
 Maer 't vrouwmensch.... och!
 Haer hart en handel zyn een weefsel
 Van snood bedrog.

1836.

De lykproef.

'T geregt ontblootte in vroeger tyd
Een yzingwekkend stael,
En dikwerf droop 't onnoozel bloed
In de inquisitiezael.

Daer prykte wat een dweepend brein
Ter straf verkooren had:
'T alom vermaerde marteltuig -
De pynbank en het rad.

Daer tuigde op een geduchte wys
De proef van vuer en vocht,
En wat een vloekbaer beulenkraem
Aen wreedheid bieden mogt.

Daer leed de burger doem en dood,
Of, kwam hy uit den stryd,
O! 't was geroost, gekneusd, geknakt,
Rampzalig voor altyd.

Of wel van 't nare schouwtooneel
Den geest verward en woest,
Voor al wanneer een bloedig lyk
Den moord getuigen moest.

Wee, wee den dader die, verdacht,
 De lykproef moest doorstaen!
 Zy toonde 's moorders wanbedryf,
 En sloot zyn levensbaen.

O gy, die 't nare en wondre mint,
 Aenhoort myn rampverhael,
 En leert wat eens de dood vermogt
 Op Themis zegeprael.

Niet ver van 't oude kerkerslot,
 Thans Brussels Hallepoort,
 Daer werd voorheen de tombestraet
 Bezoedeld met een moord.

Helena was aen Valentyn
 Door echtverbond verknocht:
 Het was een frissche roozenband
 Waermeê hen liefde omvlocht.

Sints kort had zy aen Valentyn
 Heur hart en hand gejongd,
 Ten spyt des woedenden Urbaens,
 Die naer heur liefde ook stond.

Urbaen bedaerde toch, zoo 't scheen,
 By overleg en tyd:
 Geen razen meer op Valentyn,
 Geen vonk van minnespyt.

‘Heb dank, beschermende Oppermagt!
 ‘Gy, rigter van myn lot,
 ‘Gy weert myn laetsten kommer af;
 ‘Heb vuergeren dank, ô God!’

Zoo bad in 't zwygend tempelruim
 De gâ van Valentyn;
 De dag verbleekte en school het hoofd
 Voor 't dalend nachtgardyn.

De najaersmaen loeg 't aerdryk aen;
 In kalmte lag natuer;
 De domklok sloeg met hol gebrom
 Het zevende avonduer.

En troostvol had de dankbre vrouw
 Heur laetste beê volbragt.
 Nu streeft ze naer de dierbre woon,
 Waer Valentyn haer wacht.

Zy komt: de woon is open, leêg;
 Geen vlam glimt aen de lamp.
 Zy roept en luistert: alles zwygt;
 Zy siddert voor een ramp.

Daer spreidt de lamp een valen glans
 De sombre kamer rond,
 En licht, eilaes! op Valentyn,
 Dood uitgestrekt ten grond'!

Helena gilt en duizelt neêr.
 De zwym is lang en zwaer.
 'T geregt ylt aen; men wordt by haer
 Nog levensglimp gewaer.

Maer nauwlyks rigt ze op Valentyn
 Een flauwontloken blik,
 Of weder loost ze een diepen zucht,
 En 't is haer laetste snik.

Daer ligt ze, een lyk by 't lyk, geveld
Door overmaet van pyn.
Maer wie, wie is de moordenaer
Van haren Valentyn?

Een dolk heeft hem het hart doorboord,
En op dat bloedend hart
Houdt hy zyn forsche vuist geklemd,
Die niemand openspart.

Wie 't aenziet staet verbaesd, verstomd;
Men peinst en houdt beraed,
En roept en neemt de lykproef ras
In 't onderzoek te baet.

Daer schikt men tot de plegtigheid
De in rouw gedolven zael;
Daer vlamt het knappend fakkellicht
Om de ysbre tombeprael.

Daer brengt men een verdachte by;
Hy komt, hy raekt het lyk;
Geen lid des dooden heeft verroerd:
Het is een onschuldsblyk.

Een tweede komt: de piroef gebeurt:
Het lyk maekt geen gebaer.
Een derde komt, een vierde volgt:
Men vindt geen moordenaer.

Thans nadert een verdachte nog:
Het is de jonge Urbaen.
Wat siddert hy! wat aertzelt hy!
Hy raekt den ziellooze aen.

Regtvaerdig God! de doode krimpt;
 Zyn ooghen draeyen rond;
 Zyn vuist gaet open, en daer valt
 Een blinkend stuk ten grond',

Urbaens ontscheurde wambuisknop!...
 Dit moordbewys volstaet.
 'T geregt doet uitspraek, en Urbaen
 Beboet zyn euveldaed.
 Wat vroeger gold voor *Oordeel Gods*
 Verspreidde ontzag in 't rond.
 Maer jammer, dat de vierschaer soms
 Het regt der menschheid schond.

1836

**Het oordeel Gods.
Legende uit de 12^e eeuw.**

*O Gij, voor wien de maan bezoedeld heenen vliedt,
Die in de aanbidding van aartsenglen vlekken ziet!.....*
FEITH, HET GRAF.

Het oordeel Gods.**Legende uit de 12^e eeuw.**

De Almagtige doorgrondt de nieren;
Wees nimmer op uw deugden trotsch.
De vroomste-zelf beeft by het zwieren
Van 't vlamvend zwaerd in 't oordeel Gods.

Aenhoor hoe Gods geduchte toren
Een christen trof,
En leer hoe rein de deugd moet glooren
Voor 's hemels hof.
Vaek doemt het wie zich hoorde pryzen
Op 't wereldrond.
Een voorbeeld spreidde eens diep afgryzen
Op Galis grond.

Een groote geest, een godgeleerde
Verhief zich daer.
Altaer en staet, elk minde en eerde
Dien adelaer.

Zoo wys en weldoend, als godvruchtig
 En streng van leer,
 Misschien was hy te schitterzuchtig,
 Te gaeg naer eer.

En zie - als of de hand des Heeren
 Zich voelen liet,
 En strenglyk wou den hoogmoed leeren,
 En 's werelds niet, -
 Van 't levenslicht wordt de opgeblazen
 Op eens beroofd,
 Hy sterft: men ziet er wormen azen
 In 't schrander hoofd!...

Nu zal hy 't laetst bewys ontvangen
 Van aerdschen gloor.
 Het rouwsieraed wordt uitgehangen
 Den tempel door.
 De wierook walmt; de fakkels branden,
 En 't klokgebom,
 In 't ronde dreunend, schudt de wanden
 Van 't heiligdom.

Daer knielt om 't praelgraf en verstomt er
 Het volksgedrang,
 En 't somber orgel rolt en bromt er
 By 't koorgezang;
 Daer stygt en schalt uit honderd monden
 Het psalmend lied:
 'Kastyd, ô Heere, naer zyn zonden,
 'Uw dienaer niet!'

En nauwlyks is die galm verlopen,
 Wat schrikvertoog!
 Daer bonst het lyk de doodkist open,
 Wendt zich omhoog,

En dondert uit: 'staekt uw gebeden,
 'Gy, die my roemt;
 'Voor Gods geregt heb ik getreden,
 'En zonk verdoemd!'

'T smakt neder. - 'T bloed verstyft in de aderen
 Van 't algemeen.

Wie 't gruwbaer overschot wil naderen,
 Deinst, beeft daer heên.

In 't einde ziet men 't aengegrepen,
 En, als een hond,

In nare naektheid grafwaerts slepen
 Op woesten grond.

Daer werpt men 't lyk des doemlings, zonder
 Gebed of kruis.

De bodem scheurt; men hoort er onder
 Een hol gedruisch.

'T lyk zinkt en zinkt; het is verzonken;
 En 't siddrend volk

Ziet een gewoel van rook en vonken
 In 's afgronds kolk.

De Almagtige doorgrondt de nieren;
 Wees nimmer op uw deugden trotsch.

De vroomste- zelf beeft by het zwieren
 Van 't vlamvend zwaerd in 't oordeel Gods.

1838.

De rots des vermaledyden.

Wat ongewroken gruweldaên
 'T geschiedboek moog' verkonden,
 Vaek treft een ongewone straf
 Den booswicht eer hy daelt in 't graf,
 Een straf van God gezonden.

En somwyl' om van 't wanbedryf
 Den afschrik aen te kweeken,
 Laet God van zyn regtvaerdigheid,
 In 't oord van 't hem vergrammend feit,
 Een deurzaam yslyk teeken.

Treed toe! beschouw dat rampgewest
 Met bloed bevlekt voordezen.
 Geen stervling die, van schroomen vry,
 Zich waegt in deze woesteny,
 Vervloekt door 't Opperwezen.

Treed toe! beschouw die nare rots
 Daer krom en naekt verheven;
 Dien afgrond gapend aen haer voet;
 Die golven als van schuimend bloed
 Al bruischend neêgedreven.

'T is daer, 't is in deze eenzaamheid
 Dat Rawensburg, die snoode,
 Die godvergeten onverlaet,
 Zyn broeder - schriklyke euveldaed! -
 Zyn vromen broeder doodde!

Vermoordde om 't ridderlyk bezit,
 Het voorwerp zyner droomen.
 Maer duer zal aen het wangedrocht
 Zyn goudzucht, zyn gevloekte togt,
 Duer zal die moord hem komen.

De handen, druipend van het bloed
 Van 's broeders boezemwonde,
 Wil hy gaen reinigen in 't nat
 Dat zachtjes uit de rotsen spat,
 En helder vloeit in 't ronde.

Maer ylings wordt het tot een stroom
 Van woest en bloedig water,
 Die, van de hoogte nêergezweept,
 Den moorder in den afgrond sleept
 Met bulderend geklater.

Nog ryst des nachts een bange kreet
 Uit de opgeruide baren;
 En bruischender wordt haer geklots,
 Terwyl men rond de naekte rots
 Een zwavelvlam ziet waren.

Het is de schim des moordenaers
 Die rust verlangt te ontmoeten.
 Maer wat berouw en smart zy lydt,
 Zy is van God vermaledyd,
 En eeuwig moet zy boeten!

1834.

De kapucynrots.

Er ryst in 't bloeyend goudbergdal
Een wonderbare rots.
Zy is de schrik der buitenjeugd:
Men noemt ze een straffe Gods.

Eens dwaelde daer een jonge maegd,
En dacht aen geen gevaer,
Toen ze een gestalte, zwaer en grof,
Ziet naderen tot haer.

Een breede baerd, een breede rok
Vermomt den menschenschyn.
Het meisje meent een beer te zien:
Het is een kapucyn.

Zy schrikt, en neemt gezwinde vlugt;
Maer zy wordt nagesneld,
En voelt aen 't kapucynhart
Zich onverwyld gekneld.

'O bloemtje van eenvoudigheid,
'Verban uw dwazen schrik;
'Ik ben de beste gryze man:
'O vest op my uw blik.

‘Ik ben de beste gryze man,
 ‘Een vader, zacht van aerd.
 ‘Ontvang myn zegen, liefste kind,
 ‘En beef niet voor myn baerd.’

Zoo vonklend, echter, wordt zyn blik,
 Zoo hevig zyn gebaer,
 Dat hy de gryze drommel schynt,
 Gekleed in kluizenaer.

‘O Moeder Gods, Maria! och!
 ‘Verwerp myn bede niet:
 ‘Verlos my!’ roept zy jammrende uit,
 En zie wat fluks geschiedt.

In steen verandert py en pels
 En huichelende schyn,
 En 't graf ontmoet in eigen rok
 De valsche kapucyn.

Doch, meisjes, waegt u niet te ligt.
 Niet steeds verkeert in steen
 De kluizenaer die bloemtjes leest;
 Dit leert ons menigeen.

O weest niet speelziek, hupt noch raest
 Wen gy het dal doortrekt,
 Opdat gy door uw tooverstem
 Den kapucyn niet wekt.

1833.

Tyroolsch gezang.

Wat is op gindschen heuveltop
 Die vlam die woedt in 't ronde? -
 De vlam die Siebols dak vernielt,
 En hem en zyn beminde ontzielt
 Op liefdes roozensponde.

Jonge Adeleide, lief van leest;
 Maer fier en ligt van zinnen,
 Is 't offer van die woeste drift -
 De wraekzucht - diep in 't hart gegrift
 By 't ongelukkig minnen.

Hoe zeer was Sharnitz haer verknocht!
 Zy woonde in zyn gedachten.
 Ja, bosch en bergen menigmael
 Wêergalmden van zyn minnetael
 En diepe weemoedsklagten.

Maer Adeleide, lief van leest,
 Heeft ydle, losse zinnen.
 Geen doedelblazer, loom en styf;
 Een hupschen speelman, ligt van lyf,
 Dien slechts kan zy beminnen.

Is 't meisje dan gevoelloos, blind?
 Of kan zy niet bespeuren
 Dat Sharnitz, dol van liefdegloed,
 Voor haer, met vreugde, goed en bloed,
 Ja, alles zou verbeuren?

Afgrysyk woedt, verhit op wraek,
 De herder by 't versmaden.
 Geen tyger is zoo wreed als hy;
 Geen teugel temt zyn razerny:
 'T vliedt alles van zyn paden.

Wat is op gindschen heuveltop
 Die vlam die woedt in 't ronde? -
 De vlam die Siebols dak vernielt,
 En hem en zyn beminde ontzielt
 Op liefdes roozensponde.

Aleide rustte in Siebols arm,
 Gestreeld door zoete droomen.
 Haer hartvriend is haer heil, haer God;
 Haer wangen gloeyen van genot:
 Haer wellust is volkomen.

Ze ontwaekt: 't is alles vuer en vlam,
 Zy zieltoogt op haer sponde.
 Zoo kort was haer geluk van duer.
 Haer schim daelt in het helsche vuer:
 Aleide stierf in zonde.

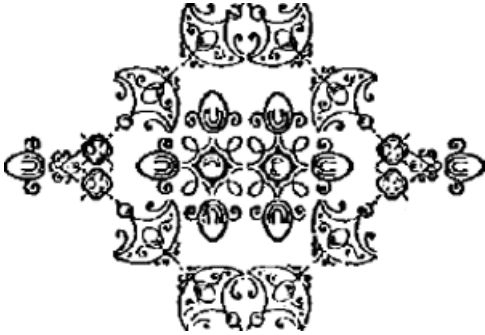
Is dolle Sharnitz nu voldaan? -
 De wraeklust is verzwolgen,
 Maer radeloos en levenschuw,
 Aenbidt hy 't arme meisje nu:
 Hy wil, hy zal haer volgen.

Daer springt hy op het moordschavot.
 Hoe bliksemen zyn blikken!
 Hy slaet den priester, spuwt op 't kruis;
 Men hoort een onderaerdsch gedruisch:
 Hy geeft zyn laetste snikken.

Daer hangt hy als een onverlaet
 Die schrik jaegt door elks leden.
 Zyn ziel, verwezen en vervloekt,
 Volgt haer die zy ter helle zoekt:
 By haer is zy te vreden.

Wat is op gindschen heuveltop
 Die vlam die woedt in 't ronde? -
 De vlam die Siebols dak vernielt,
 En hem en zyn beminde ontzielt
 Op liefdes roozensponde.

1832.

De geneesheer te Kosma.

‘Wie heeft een talryk huisgezin?
 ‘De slavende arme bloed.
 ‘En die den staet minst burgers schenkt,
 ‘Heeft rust en overvloed.’

Zoo klaegde een schaemle sukkelaer,
 Terwyl hy om zich heen
 Twaelf wakkre bengels hupplen zag,
 En moeder kocht nog een.

Hy drentelt huizen in en uit,
 Op reis naer eenen peet.
 Maer weigering, steeds weigering
 Waer de arme duivel treedt.

Daer nadert iemand: wat gestel!
 Wat reuzig spillebeen!
 Het vraegt den blooden lanterfant,
 Die heel beteuterd scheen:

‘Begeert gy my tot peet?’ - ‘Mynheer,
 ‘Uw vriendlykheid is groot;
 ‘Mag ik vernemen wie gy zyt?’ -
 ‘Een magtig heer: de Dood.’ -

‘De Dood!.... welaen, gy zyt toch juist:
 ‘Een bedelzak, een kroon,
 ‘Voor u bestaet geen onderscheid;
 ‘Wees peter van myn zoon.’

Gezegd, gedaen. De knaep groeit op,
 Wordt jongman, heeft verstand,
 Toen peter hem bezoeken komt,
 Hem nemend by de hand,

En leidend in een donker woud,
 ‘Myn doopzoon (spreekt hy hem:)
 ‘Eer ik voor goed u halen kom,
 ‘Hoor wat ik u bestem.

‘Ik wil dat gy een Esculaep,
 ‘Een heelend wonder wordt,
 ‘En dat u aen fortuin en faem
 ‘Het allerminst niet schort’.

‘Niet dat gy als een Hippocraet
 ‘Moet dringen in de kunst,
 ‘En harsenslooven dag en nacht;
 ‘Voldoende is u myn gunst.

‘Gy zult my steeds aanwezig zien,
 ‘By wien gy meestren gaet;
 ‘Maer let aen welken legerhoek.
 ‘Uw lieve peter staet.
 ‘Wanneer gy me aen het voeteind' ziet,
 ‘Roep vry *genezing* uit.
 ‘Bedien aen uwen zieke dan
 Een weinig van dit kruid.

‘Doch sta ik aen de peluw, oh!
 ‘Behoud uw artseny;
 ‘Want steryen moet de lyder dan,
 ‘En meld het hem maer vry.

De blyde doopzoon nam dit waer,
 En won een grooten naem.
 ‘Wat arts! hy lieeft geen wedergâ.’
 Zoo klonk alom de faem.

Zoodra hy by een zieke treedt,
 Zoodra hy hem beziet,
 Voerspelt hy wat gebeuren moet,
 En wat hy zegt geschiedt.

Men loopt om hem van heinde en veer,
 Van allen staet en stand:
 Fortuin en faem geleiden hem
 Op 't gunstigst by de hand,

Een ziekte tast den koning aen.
 By hem wordt de arts genood.
 Hy komt, hy ziet... wat tegenheid!
 Aen 't hoofdeind staet de dood.

Hy mort, misnoegd voor de eerste mael:
 ‘Die onbezonnen peet,
 ‘Waerom my deze kuer belet,
 ‘De noodigste die 'k weet?

‘Belangt zy niet het gansche land
 ‘Dat zoo bekommerd beidt?
 ‘En my, vooral, wat sçhoone kans
 ‘Van rykdom, waerdigheid!....

‘Maer speelde ik peet een kleine poets;
 ‘Hy is met my zoo goed!’
 Zoo spreekt hy, keert het ledekant,
 En peet staet aen den voet.

De koning neemt een weinig kruid,
 De koning wordt gezond,
 En schenkt den arts en ridderkruis
 En goud by duizend pond.

Maer peter komt, en, gram te moê:
 ‘K verschoon u voor dees reis.
 ‘Doch, linker, wacht u andermael,
 ‘Of sidder voor myn zeis.’

Weldra wordt zyn gehoorzaamheid
 Op harder proef gezet.
 De dood bedreigt de kroonprinces,
 En niemand die haer redt.

Dit treft zoo zeer den ouden vorst,
 Wiens oog zoo bitter schreit,
 Dat blindheids nare duisternis
 Het spoedig overspreidt.

Hy laet alom verkonden dat
 De redder van zyn kind,
 Tot loon, haer hand bekomen zal
 En 't koninklyk bewind.

De arts keert nu van een reis terug,
 Bezoekt des konings spruit,
 En ziet 't vermomde beenderspook
 Daer loeren op zyn buit.

Hy ziet het meisjen uitgestrekt,
 De doodverf op 't gelaet,
 Een pas ontloken bloem gelyk
 Wie 't onweër nederslaet.

Hy ziet haer, lieve kroonprinees,
 Verslonden door de pyn,
 Haer, wier verlosser en gemael
 Hy onverwyld kan zyn.

Hy ziet haer halfgeopend oog
 Zoo teer tot hem gerigt,
 Terwyl de dood hem gade slaet
 Met grynzend, gram gezigt.

Hy aertzelt niet, hy geeft bevel:
 Veranderd wordt het bed;
 Genut de wondere artseny,
 En 't meisje wordt gered.

De vreugdekreten stygen op,
 De vaendels zwieren om,
 Kartauwen barsten dondrend los,
 By 't dommlend klokgebrom.

'T is feest en luide vrolykheid
 Door gansch het koninkryk.
 Wat heil is met des jonglings heil,
 Die 't loon verwacht, gelyk?

Maer zie, toen kwam de bleeke dood
 Wiens stem afgryslyk klonk,
 Wiens kille hand den jongling greep
 En leidde in een spelonk.

Ontelbre fakkels brandden daer
 Verschillig ondereen,
 Miljoenen fel, miljoenen flauw,
 Zoo veel wier vlam verdween.

Elk oogwenk, daer een licht verdween,
 Zag een vernieuwd ontstaen:
 'T was zich vervangen onverpoosd,
 'T was glimmen en vergaen.

'Dit (sprak de dood) is 't levenslicht
 'Dat elk op de aerd verwerft:
 'Een toorts, ontbrandend wen hy wordt,
 'Gaet uit wanneer hy sterft' -

'Waer is (sprak de arts) waer is myn toorts?
 'O peter toon my ze aen.' -
 'Hier is zy, zie....' Hy zag een vlam
 Gereed om uit te gaen.

'O peter! steek een kaersje by,
 'Op dat de vlam zich voed!'
 Zoo sprekend vaert de schrik des doods
 Hem door 't verstyvend bloed.

'O peter! steek ze een weinig aen;
 'Ik ben zoo jeugdig nog:
 'My toeft een kroon, een koningin....
 'O wees my gunstig toch!'

De bange doopzoon smeekt en snikt,
 En houdt zoo dringend aen,
 Dat peter zich bewegen laet
 Zyn bede toe te staen

Maer zie, terwyl hy met een toorts
Het lichtje nader treedt,
'T gaetuit!.... en de arme jongling valt
In de armen van zyn peet.

O gy, voor wie nog 't lichtje leeft,
Geeft acht op dit besluit:
Uw deel zy voor - of tegenspoed,
Haest brandt het vlammetje uit.

1835.

De trouwe vriend.

My lust een ongedwongen toon
Te ontwringen aen myn lier;
'K verhef het edelst hartgevoel:
Vuije eigenbaet, van hier!

Van hier, tiran des wereldronds!
En, mensch, het belge u niet,
Indien ik u den wierookwalm
Niet toezwaei in myn lied.

Hier geldt het rede noch vernuft,
Of wat u stoffen doet;
Maer 't geen u hemelzalving biedt
In smart en tegenspoed.

'T geldt reine vriendschap, vaste trouw,
Die heilbron die gy smoort.
Van hier dan, mensch; gy zyt het niet
Die my tot zingen spoort.

Betitel u, belachlyk prat,
Der schepslen oppervorst;
Maer bloos wanneer ge 't heiligst vuer
Laet koelen in uw borst.

Uw vriendschap, uwe trouw?... Eilaes!
Wat zyn ze dan een schyn
Waeronder baelzucht en bedrog
Verbergen hun venyn?

En dan, vervallen schepsel, dan
Zyt ge op uw rede fier,
Versmadend wat gy *aendrift* noemt
In 't arme spraekloos dier.

Wat zegt het zoo myn trouwe vriend
Vernuft noch woorden heeft?
Genoeg dat hy my teër bemint,
Voor my alleenig leeft.

Geen staetsbedrog, geen ommekeer,
Geen volksgeweldnary
Verbastert zyn gevoelig hart:
Ontaerd vervolgt ge my.

Indien ik val in lyfsgevaer
Springt hy me moedig by,
En stort zyn bloed voor myn behoud:
Lafhartig vlugt ge my.

En zoo my 't onheil nederdrukt,
En dat ik armoê ly',
Hy deelt myn armoê, blyft getrouw:
Gy laekt en loochent my.

Hy duldt, gedwee, myn kwade luim,
En ziet my droevig aen,
En likt en liefkoost de eigen hand
Die hem bestaet te slaen.

My, levend, blyft hy aengekleefd
 Als vriend en lotgenoot;
 Hy zal my ook gedachtig zyn
 En minnen na myn dood.

Ja, tranen van erkenenis
 En diepe vriendschapspyn,
 Zal hy gaen plengen op myn graf,
 Dat ook zyn graf zal zyn.

Myn leven, myn rampzalig lot
 Was u geen tranen waerd;
 Nog min zult gy getroffen zyn
 Wanneer ik rust in de aerd.

Van hier dan, mensch, gy zyt het niet
 Wiens deugden ik verkond.
 'K verhef de trouw eens beetren vriends,
 Ik zing den trouwen hond.

Ontwaert, gy langs den scheldestroom
 Dien ingestorten muer?
 'T is Antwerps uitgeplonderd fort,
 Gesloopt door 't oorlogsvuer.

Daer hield zich Hollands magt verschanst
 De omwenteling ten spyt,
 Tot eindlyk Frankryks legermagt
 Geroepen werd ten stryd.

Een schriklyk donderend geschut
 Bestormde 't dag by dag,
 En sloeg het in verstuiwend puin,
 En Holland streek de vlag.

Ontwaert gy langs den scheldestroom
Dit woest en aeklig oord?
Daer viel de moedige oorlogsman,
Het heldenhart doorboord.

Zyn asch rust onder de aerd; en ach!
Geen stille tombesteen,
Geen bloemenkrans versiert de terp,
Haest achtloos platgetreên.

Daer komt geen moeder haren zoon,
Geen vrouw haer echtgenoot,
Geen maegdenrei den oorlogsheld
Beschreyen na de dood.

Maer, eedle schim, verheug u, juich!
Nog klopt voor u een hart;
Voor u, voor u leeft nog een vriend
Wiens trouw de graven tart.

U volgde alom uw trouwe hond
Eer u de kogel trof.
Gy vielt; de plaets begeeft hy niet:
Daer waekt hy by uw stof.

Hy schuwt elks aanblik, haet het licht,
Verkwynt in de eenzaamheid,
En schuilt daer tot de duisternis
Zich over 't aerdryk spreidt.

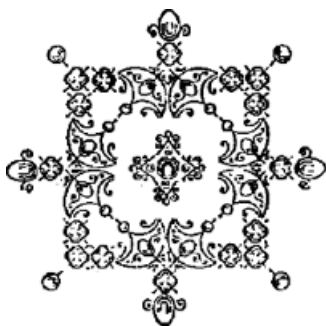
En dan, wen alles rust en zwygt,
Gedreven door zyn trouw,
Dan brengt hy waer zyn meester rust
Een dankbaer hart in rouw.

Hy schrabt, vol drift, de grafaerde op,
 Waerin hy dringen wil.
 Vergeefs! geen hoop, geen meester meer....
 Hy loost een diepen gil.

Zoo martelt zich 't gevoelig dier
 In stadig zuchten af,
 'S daegs kwynende in een duistren hoek,
 'S nachts weenende op een graf⁽¹⁾

O teeder, onwaerdeerbaer dier,
 Dat eedler naem verdient,
 Aen u wyde ik myn lof, aen u:
 Gy zyt de *trouwe* vriend.

1833.

- (1) Het was in Oogstmaend van het jaer 1833 dat de dagbladen melding maekten van dezen hond, die, sedert den overgang van Antwerpens kasteel, elken nacht, uit eene onbekende schuilplaats, te midden der puinhoopen, op een graf de aerde kwam opkruuwen, die waerschynelyk het overschot zyns meesters dekte.

***Op het afsterven van den heer J.B.J. Hofman,
Dichter en tooneelminnaer,***

Overleden te Kortryk den 2^{en} oogst 1835, in den ouderdom van 77 jaren.

Dichtstuk, bekroond met de vergulde medaille in den pryskamp, ten zelfden jare, uitgegeven door de Koninklyke Maetschappy van Rhetorica, gezeid Kruisbroeders binnen de gemelde stad.

Gy omarent den mast
Daer de dood het al verascht.
VONDEL.

Lykzang.

De cederboom is dan bezweken
 Na een volheerlyk lang bestaen,
 Daer ligt hy, wonder onzer streken,
 En scheen ontvatbaer voor vergaen.
 Wiens achtbre kruin, hoe vaek getroffen,
 De stormen uitstond zonder ploffen.
 En nu, terwyl geen donder knalt;
 Wen vrede en welvaart hem omzweven;
 Wen in zyn schaduw plantjes leven
 Van zynen stam, - de ceder valt!

Zoo was het aenzyn, zoo 't bezwyken
 Eens waerden lieflyngs der natuer,
 Wiens hooge grysheid nog mogt pryken
 Met reuzenkracht en jonglyngs vuer.
 O Kortryk, die met billyk brallen
 Hem kweektet in uw blyde wallen,
 Tot uwe en zyn vereeuwigde eer,
 Leg af de weidsche feestsieraden,
 Trek aen de donkre rouwgewaden:
 Uw zanger *Hofman* is niet meer!

Laet goudbloem en cypresloof vallen
 Op 's harpenaers gezegende asch.
 Snelt aen, gy bardenstoet, gy allen,
 Wier kunstgenoot en vriend hy was.
 Snelt aen; en met verbleekte wangen,
 Terwyl de kruinen moedloos hangen,
 Knielt nêr waer onze Nestor rust.
 Een tranenvloed ontspringe uwe oogen,
 En styge uw bede tot den hoogen,
 Terwyl gy 't koude marmer kust.

Wat somberheid! wat naer verstommen!
 Hier is de blydschap heengevlugt,
 Hier, waer de jubelzangen klommen
 En wedergalmden door de lucht⁽¹⁾
 Dan ach! den man voor wien zy vloeiden,
 Voor wien de reine boezems gloeiden,
 Den eerbiedwaerden landgenoot;
 Den man wiens vaderlandsche akkoorden
 De ziel des waren belgs bekoorden,
 Dien man velt de onverbiddre dood!

Hoe wreed, hoe schriklyk woedt ge op de onzen,
 O nooitverzadigd sloopingsspook!
 Men zag u *Vlaminck* nederbonzen,
 En *Hofman*, *Hofman* velt gy ook!
 Gy maeit de bloem der harpenaren,
 En spaert hun vuige lasteraren!...
 Zoo blyft het onkruid hier in stand,
 Terwyl het, weeldrig opgeschoten,
 Den groei belet der kostbre loten,
 Zoo zeldzaam op ons barre land.

(1) Dichtstryd, ter gelegenheid van Hofmans jubelfeest in 1829, uitgegeven.

Hoe fel bestormd door aterlingen,
 Bestand is nog ons taelgebouw:
 'T heeft lyftrawanten die 't omringen,
 En zy, zy zweren 't eeuwge trouw.
 Ook *Hofman* heeft dien pligt gekweten,
 Wen fransche drift dien had versmeten,
 Wen dwinglandy ons nederdrong:
 Hy zong toen hy geen weergalm hoorde,
 Toen 't vlaemsche lied geen ziel bekoorde,
 Toen ieder slaefsch het vreemde zong.

Hy was 't die in die schandetyden
 Het vaderlandsch tooneel beklom;
 Die, dryfvêer van de letterstryden,
 Den wenk gaf aen het dichtrendom
 Wie kan den man naer waerde malen?
 Wat talloos tal van eermetalen,
 Wat roem viel hem alom ten deel!
 Zyn overmagt deed alles zwichten,
 'T zy ze uitblonk in verheven dichten,
 'T zy dondrend op het schouwtooneel.

O *Hofman!* zoo men in de kringen
 Waer thans uw zaelge geest in zweeft,
 Nog denkt aen nietige aerdelingen,
 Nog voor getrouwe vrienden leeft;
 Zie neder van uit de englenreyen
 Op vrienden die uw dood beschreyen,
 En u vergoden, eedle bard.
 Het marmer moge u stof bedekken:
 De kunst bewaert uw wezenstrekken,
 En steeds, ja, steeds leeft ge in ons hart.

Waer voert me myn verbeelding henen?
 'K ontwaer een heerlyk grafgesticht

Waer blanke maegdekens om weenen,
 Befloersd om 't buigend aengezigt.⁽¹⁾
 Een sombere aenhef van akkoorden,
 Gestemd op zachte weemoedwoorden,
 Verzelt het slepend rouwvertoog.
 Een zwerm van volk is toegevlogen,
 En staert en zwygt, verteêrd, bewogen,
 En wischt 't in tranen zwemmend oog.

Wat plegtigheid! de wolken dalen;
 Ze ontrollen zich in heldren glans.
 Wie prykt daer in dien gloed van stralen,
 Met gouden harp en lauwerkrans?
 O zaelge schim die wy aenbidden,
 O *Hofman!* weder in ons midden,
 U zien wy met verrukking weêr.
 Ach! waerom voor zoo luttel stonden!
 Het glanzend beeld is reeds verzwonden,
 En 'k zink in stomme droefheid neêr.

1835.

(1) Men bedoelt Hofmans *Apothéose* plegtiglyk op stads schouwburg te Kortryk uitgevoerd den 15 November 1835.

**Aen mynen hooggeachten hunstvriend, Prudentius Vanduyse,
In antwoord aen zyn dichtstuk, opgenomen in de bydragen voor
letteren, kunsten en wetenschappen, te Gent, 2de jaergang, bladz. 89**

Uw zang, myn vriend, heeft my bewogen,
 Vervuld met yurig dankgevoel.
 O 't ongevergte tranendroogen
 Is redden uit den jammerpoel.
 Dat vry het wrevle noodlot woede!
 Wat kan de zweepende onheilroede,
 Strekt de arm eens vriends ten beukelaer?
 O vriendschap! wien uw band omstrengelt
 Is 't lot te boven, is verengeld
 Wat afgrond hy in 't harte vaer'.

Vanduyse, by wiens dichtergaven
 De hartedeugd zoo minlyk praelt,
 Gy reikt me uw hand in 't pynlyk draven,
 En, als een heilgeest neêrgedaeld,
 Leert gy my hooger doel beoogen
 Dan 't doel van 's werelds beuzlend poogen:

Gy stort me een hemel in 't gemoed.
 En, ryzend op uw godlyk zingen,
 Verhef ik me uit de slavenkringen,
 En schud er 't stof op van myn voet.

Hoe, ik den schedel moedloos bukken
 Voor de eerste vlaeg van tegenspoed?
 Neen, 't golfje beukt geen rots aen stukken,
 Geen dampje dooft den middaggloed.
 Myn boezem wraekt het ydel zwetsen,
 Trotseert het onbeduidend kwetsen,
 En lust geen duistren zegegloor.
 Groothartigheid een tweestryd kroonend,
 Verplet geen kop, hoe laeg haer hoonend:
 Haer kogel klieft de wolken door.

Myn wraek zal hen, die me ondermynen,
 Niet dondren in den eigen kolk.
 Vry moog hen 't koestrend licht beschynen,
 En me overlommren wolk by wolk.
 'K weet, 'k weet van waer die glanzen dalen,
 En hoe ze een kruin op zich kan halen.
 'T is lynregt van het brandpunt niet;
 'T is door geen open doelbetrachten,
 Noch door een vaert op kundeschachten
 Die kleppren boven 't aerdsch gebied.

'T is in 't geheim van weidsche wanden,
 Waer hoovaerdy haer zetel sticht;
 Waer slaven smettende offers branden
 Voor Baals, barsch van aengezigt;
 Waer kruipen, wroeten, hartverzaken
 Ten middel strekt om voort te raken;

Waer vuige ontaerding, bitse nyd
 Den lasterklank doen wedergalmen,
 By 't ruischen der geplukte palmen,
 Terwyl verdienste zwygt en lydt.

Wie aen de gunstbron zich wil laven,
 Smaekt d'alsemdronk te vaek, eilaes!
 Geen vlugt van uitgevaste raven
 Stort vratiger op 't lekker aes,
 Dan..... Kan ik my zoo zeer ontedelen,
 Zoo laeg, zoo laf den kruimel bedelen,
 De voetzool kussen van den waen?
 Kan, kan ik huichlen, liegen, lasteren,
 Den zuiver vlaemschen aerd verbasteren?
 Kan, kan ik Neerlands tael versmaên.

Versmaên?... De dwaes die 't kon vermoeden!
 Wee, wee hem die 't my leeren kwam!
 Hy kome! en aen myn vlammend woeden
 Herken' hy 't bloed waeruit ik stam.
 De ontaerde moog naer 't vreemde luisteren;
 Die schandboei zal my nimmer kluisteren.
 Der vaedren zêen! der vaedren smaek!
 Wat heerschende afgôon zich vermeten,
 Myn gids blyft 't vry en rein geweten,
 Myn leus: voor vaderland en spraek.

Doch, zoo een pligt van zwaer betrachten
 Me ontweldigde aen der dichtren rang,
 Verwynt myn hart geen kunstverachten,
 Al slaekte het zyn zwanezang.
 De krekel mag aen 't boschruim falen
 Dat roemt op wakkre nachtegalen.

Vandyse, dat uw harpklank styg!
Uw grootsch, uw toovrend zangvermogen
Houdt ziel en zinnen opgetogen.
Hef aen dan, vriend, ik luistre en zwyg.

1837.

Omwentelingsdrift.
Vry gevolgd naer Charles Donald.

'K voel myn bloed zoo vlug niet vloeyen
Om als slaef te leven, neen;
'K voel in my die drift niet gloeyen,
Om te zuchten in de boeyen,
Slechts gesmeed voor 't dom gemeen.

Eedler lot is my beschoren,
Schooner doel my voorgesteld.
'K voel, in diep gepeins verlooren,
My voor eene taek geboren
Die het heil des menschdoms geldt.

'K voel in myn bespiegelingen,
Dat my 't akkertuig misstaet.
'K voel, vervoerd tot hooger kringen,
My van stroomen lichts omringen,
Waer myn geest verrukt in baet.

Waerom 't levenslicht genoten,
 By den schaemlen boerenhaerd?
 Waerom niet, gelyk voor grooten,
 'T heerlyk perk voor my ontsloten,
 Waer me, in eerbied, op u staert?

Waerom armoê, honger lyden,
 Slapen op den harden grond?
 Waerom steeds myn hart bestryden,
 Zonder uitzigt op verblyden,
 Zonder balsem voor myn wond?

Waerom hem zoo mild beschonken,
 Hem, verwaend en dwaes, terwyl
 Ik, die gloei van hemelvonken,
 Onmeêdoogend ben geklonken
 Aen den naekten jammerstyl?

'T zy dat haetlyk regt geweten
 Dat de menschheid bloozen doet,
 'T erfregt, boeyende aen zyn keten,
 My, in diepe ellend gesmeten,
 Hem, gewiegd in overvloed.

Treffe elks vloek die snoode wetten,
 Schande en ramp der maetschappy;
 Die 't vernuft zyn vaert beletten,
 Die 't versmachten, die 't verpletten
 Onder 't juk der slaverny.

Die den werkman moedloos maken,
 Woekren met zyn bloed en zweet,
 Door hem 't loon van 't pynlykst waken
 Schandlyk voor de helft te schaken,
 Voor een regt dat huerprys heet.

Treffe elks vloek haer, bron der kwalen,
 Walglyk bloedend in den staet;
 Die behoefte, om brood te halen,
 Pramen beedlend om te dwalen,
 Pramen zelfs tot euveldaed.

Die dan moordgetuigen stichten,
 'T bloed doen spatten in de lucht,
 En, met huichlende aengezigten,
 Zwetsen van verheven pligten,
 Volksbeschaving, zachte tucht.

Donder ze in des afgronds kolken,
 Geest, die de aerde op nieuw bezielt!
 Heiland der verdrukte volken,
 Kom! verdryf de duistre wolken,
 Kom! en 't onregt ligt vernield.

En ik zal het spoor ontwaren,
 'K blinkend spoor waer vaek myn oog
 Met verrukking op mogt staren,
 Toen ik, droomend opgevaren,
 My verhief in 't hemelhoog.

Waer een geest, my toegedreven,
 Van drie englen nagesneld,
 Me in de onmeetbaerheid deed streven
 Naer de star van 't nieuwe leven,
 Door een lichtstrael aengemeld.

Zy de drukkende oude keten,
 Zy het dulddloos slavenjuk
 Afgeschud, vaneengereten,
 En verbryzeld weggesmeten,
 Als het heilloost monsterstuk!

Grooten! tergt de ontvlamde woede
 Van myn geest niet, tergt ze niet.
 Vreest dat hy, het onregt moede,
 'T uer der wraek te haestig spoede,
 'T uer der dood van uw gebied.

Om u grimmig aen te randen
 Als een tyger die, zyn kloof
 Uitgesprongen, klauw en tanden
 Razend wringt door de ingewanden
 Van den afgeloerden roof.

Om u, opgeblazen grooten,
 Van de hoogte daer gy bralt,
 In het rookend puin te stooten
 Van uw schatten, van uw sloten,
 Daer gy plettrend nedervalt.

Of, is 't oogenblik gekomen
 Van zyn eigen ondergang,
 Zonder schreyen, zonder schroomen
 Dan myn bloed te laten stroomen,
 Ter verdelging van bedwang.

'K voel dat bloed zoo vlug niet vloeyen
 Om als slaef te leven, neen;
 'K voel in my die drift niet gloeyen,
 Om te zuchten in de boeyen,
 Slechts gesmeed voor 't dom gemeen.

1833.

**Triomf van 's lands onafhankelykheid;
Lotbestemming des vaderlands.**

**Bekroond met den tweeden eereprys in den nationalen dichtstryd
uitgeschreven by ministerieel besluit van den 21^{en} juny 1834.**

*Zoo zult gij schittrend de aard verlichten,
O vrijheid! die mijn zang bezielt.
Ja, 'k zie geweld en heerszucht zwichten,
Elk volk voor uw altaar geknield.*

HELMERS.

Triomf! laat klinken stem en snaren.

TOLLENS.

Triomf van 's lands onafhankelykheid.

De vryheid schoot haer laetste vonken,
 En dreigde een eeuwig ondergaen.
 Het vaderland, in rouw gezonken,
 Hief vruchteloze klagten aen.
 De lage vleizucht, laffe logen
 Omringden een geducht vermogen,
 En leenden d'arm aen d'yzren staf.
 Wat blyft den landaerd te onderwinden?
 Zyn klaegstem kan geen toegang vinden:
 Men keert ze met versmading af.

Vervolgd, in strenge boei geklonken,
 Of, balling, zwerwend uit het land;
 Zie daer wat loon hem wordt geschonken
 Die 't onregt moedig tegenkant.
 Eilaes! gemarteld, afgestreden,
 Als uitschot in het stof vertreden,
 Der wormen spot zyn we in de smart.
 Vermeetlen! hoe, hoe durft gy 't wagen
 Den fieren leeuw zoo lang te plagen?
 Wee, wee hem die zyn woede tart!

Maer trots beroerte en opstandteeken,
 'T gezag zwaait nog zyn teisterroê.
 Het ziet den Belg zyn boei verbreken,
 En smeedt er, nieuwe, gram te moê.

Dan ach! op 't dierhaer erf der vaderen
 Zie ik zyn woeste horden naderen,
 En reeds de hoofdstad aengerand.
 Hun donders braken vuer en bommen,
 Vernielen volk en eigendommen,
 En, hemel! Brussel staet in brand!

O Belgen! zult gy 't wimpel stryken?
 Begeeft de moed u in den nood?
 Verkiest gy een lafhartig wyken
 Voor een beroemde heldendood?
 Neen, neen; uw roem blyft ongeschonden.
 Veeleer bedekt met duizend wonden;
 Veeleer begraven onder 't puin,
 Dan op te geven weer en wallen,
 En dwinglandy te voet te vallen,
 En hoon te laden op uw kruin.

Triomf! de vyand is geslagen.
 Hy deinst, verbysterd en beducht.
 Hy vliedt: verdwenen zyn de dagen
 In onderdrukking doorgezucht.
 Hy vliedt, en ziet de vanen wapperen,
 De zegevanen van ons dapperen,
 En bloost, beladen met zyn schand.
 Hy vliedt, en sleept na zich de keten,
 Die 't heldenkroost heeft losgereten,
 Die hem gaet knellen in zyn land.

Is 't waerheid? mag myn oog 't gelooven?
 Dit heir met sidring afgewacht,
 Dit magtig heir ontzet, verstoven
 Door een geringe burgermagt;
 Dit aeklig dondren der mortieren,
 Dat woelen, dat wanhopig tieren

Van volk dat zynen val verbeidt,
 Eensklaps op 't aengenaemst vervangen
 Door zegegalmen, vreugdezangen,
 Door juichende onafhanklykheid.

Triomf! ons redding is bevochten.
 De zege dan met glans gevierd!
 'T is feest! festoen en krans gevlochten!
 Der braven kruin er meê gesierd!
 Het Vaderland dankt hen zyn blyheid;
 Door hen herschynt de zon der vryheid.
 Hoe schoon ryst ze uit het onweêrzwart!
 Hoe koestren we ons in hare stralen,
 Ons ingestroomd by 't ademhalen!
 Hoe golft ons vreugdedronken hart!

Triomf! laet klinken stem en snaren!
 Ons heilroep schaetre en schalle in 't rond!
 Van dienstbaer, zuchtend van bezwaren,
 Van offers van een snood verbond,
 Zyn we eindlyk, uit den smaed gerezen,
 Als onafhanklyk volk geprezen
 Van al die eigen waerde kent.
 Ons zal geen moedwil meer verdringen,
 En ambten, goud en eer ontwringen,
 En ons verguizen in de ellend.

Geen rot van noordsche krygstirannen
 Voldoet hier nog zyn bitsen wrok.
 Voor eeuwig is met hen verbannen
 Barbaersche tucht van roede en stok.
 O broeders, dappere oorlogsknechten,
 Hersteld zyt ge in uw waerde en regten.

Het bloed dat in uw boezem brandt,
 Zal op geen beulenvuist meer koelen;
 Maer 't rookend slagveld overspoelen,
 Tot heil en roem van 't Vaderland.

Barst los, musketten! brult, kanonnen!
 De ruimte dreun' van 't feestgeschal!
 Roemruchtig is ons pleit gewonnen,
 'T is vrede thans die heerschen zal.
 Waer ben ik? schooner zonneglanzen
 Velgulden de aerde en 's hemelsch transen;
 Een blyder galming treft myn oor;
 De schepping heeft meer bloei en luister;
 De toekomst, ryzende uit haer duister,
 Snelt aen met nooitgedaegden gloor.

Lotbestemming des vaderlands.

Wie is zy die zoo schoon en edel
 Daer staet in 't golvend blank gewaed?
 De meibloem siert haer blonden schedel,
 De maegdeblos haer zacht gelaet.
 Zy houdt d' olyftak opgeheven,
 En ziet de lachjes haer omzweven,
 Door de oorlogsmagt te lang verjaegd.
 Verdeeldheid sterft aen hare voeten;
 Verzoening komt haer dankend groeten:
 Knielt neêr! 't is Belgies jonge maegd.

'T is Belgies maegd: na hevig stryden
 Gestegen in der volken rang,
 Verschopt zy 't dwanggareel en 't lyden
 Waerin zy worstelde eeuwen lang.

Europa, wars van 't bloedig kampen,
 Beducht voor grooter oorlogsrampen,
 Ontvangt haer in zyn vorstenraed,
 Haer, die in 't schrikbaerst onweêrwoeden,
 Zoo kalm de staetshulk kon behoeden,
 Waer menig wankelt en vergaet.

Regeringloozen! staekt uw poogen;
 Verfoeid is uwe leering hier.
 En, Jakobynen, voor onze oogen
 Zwiert nimmermeer uw bloedbanier.
 Of waent gy, wrokkende eedgenooten,
 De staetzuil immer om te stooten?
 Welaen dan, velt, verplet vooraf
 Haer hechtste bolwerk: burgerdrommen
 Die stout uw donder tegengrommen;
 Komt, worde eerst 't Vaderland één graf!

Wat baet der opgeruide baren
 Heur woest gebulder en geklots?
 Een poos onstuimig, zy bedaren,
 En sterven aen den voet der rots.
 Zoo zal na 't uitgewoed vertoornen
 'T vyandlyk rot der zaemgezwoornen
 Bezwyken voor ons rykskolom.
 Verga, by 't raedloos knarsetanden,
 De drieste doemling, die de handen
 Durft slaen aen dit Palladium!

Bedrieg ik my? ô neen; 't zyn stralen
 Van 't ons belonkend zalig lot
 Die koestrend op myn schedel dalen,
 En my doortintlen van genot.
 'K zie Belgies geest het ryk beheeren,
 Het volk gezag en wetten eeren,

De tong des oproers stram en stom;
 Den vrede met den Bat gesloten,
 De welvaertmaet volop genoten,
 En, golvend, onze vlag alom.

De plant, in milden schoot ontwikkeld,
 Schiet op, en buigt van ryke vracht;
 De handel, minlyk aengeprikkeld,
 Zweeft bloeyend om op vrye schacht.
 De volksvlyt voelt die slaende veder:
 Zy rept haer duizend armen weder,
 En joelt en schatert in het rond.
 Wat bronnen van verruilde schatten
 Zie 'k Belgie uit den boezem spatten,
 En stroomen op uitheemschen grond!

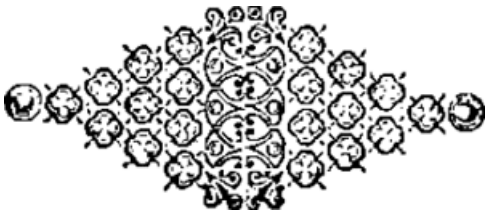
Nog eedler heilvrucht mag hier groeyen,
 De vrucht die wortelt in 't verstand,
 De wetenschap, wier heerlyk bloeyen
 Den roem verhoogt van 't Vaderland.
 De kunsten, schitterend herbooren,
 Bewandelen de gloriespooren
 Van *Gretry*, *Duquesnoy*, *Vandyck*
 En grooten *Rubens*; harpenaren
 Bezielen weêr de vlaemsche snaren,
 En *Maerlant* juicht in 't schimmenryk.

Niet langer zweeft der eeuwen duister
 Voor 't aengezigt van 't voorgeslacht.
 Zie hoe het opdaegt door den luister
 Van doorgeleerdheids gouden schacht.
 Zoo kennen we eindlyk onze vadersen,
 Wier beeld wy met verrukking naderen;

Wier moed, wier haet voor tyranny,
 Wier vroomheid, onbedorven zeden,
 Wier spoor wy zweren na te treden,
 Wat immer Belgies noodlot zy.

Dat de afgunst vry heur tanden scherpe,
 En, dol, op 't vlekloos Vaderland
 Heur vuil en giftig zwadder werpe:
 Haer-zelf de schaê, haer-zelf de schand!
 De dagmonarch, by 't heerlyk glooren,
 Zal over 't vlekje zich niet stooren,
 Door 't vlugtig zwerk hem toegebracht:
 'T vershynt, verflauwt en is verdwenen,
 Terwyl hy, flonkrend uitgeschenen,
 'T heelal doorwandelt in zyn pracht.

Gy, heilge zucht naer 't erf der vaderen,
 Gy, die elks boezem zwellen doet;
 Maer die vooral de dichteraderen
 Doorbruischt met onuitbluschbren gloed;
 Gy hebt het dwangjuk af doen vallen,
 Den feestkreet davrend om doen schallen,
 Het Vaderland op nieuw beziel.
 O mogt ik zyn verheffing zingen!....
 Maer 'k voel myn zwakke snaren springen,
 Bedwelmd, verstommend nêergekniel.

Drukfeilen.

Bladz. 8,	aenteekening (1)	<i>staet</i> : Schoonbaner	<i>lees</i> : Schoonbauer of Schoon
Bladz. 9,	vers 13,	<i>staet</i> : wonrder	<i>lees</i> : wondrer
Bladz. 16,	vers 9,	<i>staet</i> : neêrgleden,	<i>lees</i> : neêrgegleden,
Bladz. 17,	vers 14,	<i>staet</i> : neêr	<i>lees</i> : neêr
Bladz. 18,	vers 25,	<i>staet</i> : jelen,	<i>lees</i> : joelen,
Bladz. 27,	vers 13,	<i>staet</i> : Dymdna,	<i>lees</i> : Dympna,
Bladz. 27,	vers 27,	<i>staet</i> : dweeper.	<i>lees</i> : dweeper
Bladz. 34,	vers 27,	<i>staet</i> : rytuiggedruis,	<i>lees</i> : rytuiggedruisch,
Bladz. 38,	vers 1,	<i>staet</i> : die doodstraf,	<i>lees</i> : de doodstraf,
Bladz. 42,	vers 10,	<i>staet</i> : s' avonds	<i>lees</i> : 's avonds
Bladz. 43,	vers 7,	<i>staet</i> : hardsteê	<i>lees</i> : haerdsteê
Bladz. 44,	vers 12,	<i>staet</i> : voorwerpt	<i>lees</i> : voorwerp
Bladz. 55,	vers 11,	<i>staet</i> : zoodra wy	<i>lees</i> : zoodra my
Bladz. 72,	vers 19,	<i>staet</i> : bemoedigden	<i>lees</i> : bemoedigenden
Bladz. 79,	vers 11,	<i>staet</i> : waterzuisen,	<i>lees</i> : watersuizen,
Bladz. 83,	vers 19,	<i>staet</i> : des blonden	<i>lees</i> : eens blonden
Bladz. 96,	vers 10,	<i>staet</i> : deurzaem	<i>lees</i> : duerzaem
Bladz. 117,	vers 4,	<i>staet</i> : ontvatbaer	<i>lees</i> : onvatbaer
Bladz. 123,	vers 14,	<i>staet</i> : versmaên.	<i>lees</i> : versmaên?
Bladz. 131,	vers 24,	<i>staet</i> : er, nieuwe,	<i>lees</i> : er nieuwe

Tweede deel. - Drukfeil:

Bladz. 97,	vers 19,	<i>staet</i> : afgetreden	<i>lees</i> : afgestreden.
------------	----------	---------------------------	----------------------------